

**Türkiye Diyanet Vakfı'nın
Olağanüstü Genel Kurul
Toplantısı Yapıldı**

**29 MAYIS HASTANESİ'nde
Bir ilke daha imza atıldı**

**Türkiye Diyanet Vakfı'nın
Eğitim ve Öğretim Hizmetleri**

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

HABER BÜLTENİ
Eylül - Ekim 2000
SAYI : 68

Sahibi

Türkiye Diyanet Vakfı Adına
Mehmet KERVANCI
Genel Müdür

Yayın Koordinatörü

Recep YILDIRIM
Genel Müdür Yardımcısı

Yazı İşleri Müdürü

Yusuf ERDOĞDU
Basın - Yayın ve Halkla İlişkiler
Müdürü

Yayına Hazırlayan

Mehmet Şükrü EROĞLU
Yüksel SEZGİN

Grafik & Tasarım

Hasan ÇALIŞKAN

Dağıtım Sorumlusu

Fehmi YILMAZ

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B
06640 Kocatepe - Ankara
Tel: (0312) 417 12 35 • Fax : 417 12 45

İnternet Adresi

www.diyagnetvakfi.org.tr

E-Posta

tdv@diyanetvakfi.org.tr

Baskı

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YAYIN MATBAACILIK ve TİC. İŞL.

MİTHATPAŞA CAD. 62/B • KIZILAY / ANKARA
TEL : (0312) 425 27 75 • Fax : 417 00 09

Renk Ayrımı

Çağdaş - 230 65 59 - Ankara

İÇİNDEKİLER

Başyazı	1
Türkiye Diyanet Vakfı'nın Olağanüstü Genel Kurul	
Toplantısı Yapıldı	2
Türkiye Diyanet Vakfı'nın	
Yeni Mütevelli Heyeti	14
29 Mayıs Hastanesi'nde Bir İlke Daha İmza Atıldı	18
Türkiye Diyanet Vakfı'nın	
BOSNA-HERSEK'li Öğrencilere Eğitim İmkânı	19
Türkiye Diyanet Vakfı'nı Ziyaret Eden	
KOSOVA HEYETİ	21
Türkiye Diyanet Vakfı	
ROMANYA'da Kolej Açtı	29
Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları'nca Düzenlenen PANEL-	
İrticadan Fütürizme Yeni Akımlar ve Gençlik	22
Türkiye Diyanet Vakfı'nın	
Eğitim ve Öğretim Hizmetleri	22
ŞUBE FAALİYETLERİ	34
MAKALE - Mehmet Erdoğan	
Türkiye'de Çocuk Yayıncılığın Gelişimi ve Önemi	38
KİTAP-HANE	40

Başyazı

Değerli okuyucular,

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü olduğum 1994 yılından itibaren bültenimizin her sayısında duygularımı düşüncelerimi sizlere aktarma fırsatı buldum. 1994 yılından bu yana üstlendiğim ve büyük bir sorumluluk gerektiren görevimi hep en iyi şekilde yerine getirme azmi ve gayreti içerisinde oldum. 15 Ekim 2000 tarihinde yaş haddinden emekli olmam sebebiyle de bu bülten aracılığıyla sizlere veda etmek istedim.

Bilindiği gibi vakıf, fertlerdeki mevcut hayır ve yardımlaşma duygusunun müesseseseleşmesidir. Vakıf, hayır ve yardım amacıyla meydana getirilen bir kaynaktır. Bu kaynağı, insanların faydasına sunmak, Allah'ın rızasına uygun bir şekilde sarf etmek elzemedir. Görevde bulunduğum süreçte bu kaynağı büyük bir sorumluluk bilinciyle yüce değerlerin yaşatılması, tanıtılması ve insanın mutluluğu için sarfetme kararlılığını gösterdim.

Değerli okuyucular,

Yüce gayelerle yola çıkanların, Allah rızasını kendine şiar edinenlerin, bu ilk hareket noktasını hayatlarının ve hizmetlerinin her anında kendi kendilerine tekrarlamak ve başkalarıyla da tekrar tekrar paylaşmak mecburiyetleri vardır. Hizmete adanmış olmanın zevkli taraflarından biri de budur zannederim. Ben bu düşüncelerle hizmette bulunurken; daima ölçülü, dengeli, ilim ve akıl çizgisinden sapmayan bir ahlak anlayışının ve yaşayışının yerleşmesine çalıştığımı, bunun yanı sıra maceracı sorumsuz ve devletin milli politikalarına ters düşen akımlara da asla prim vermediğime inanıyorum.

Görevde bulunduğum süre zarfında büyük ve sayısız hizmetlere imza attığımızı grurla söylemek istiyorum. Türkiye Diyanet Vakfı'nın itibarını yükseltmek ve korumak, Diyanet teşkilatımızın hizmetlerine destek olmak için mesai mefhumu gözetmeden çalıştık.

Gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerle zaman zaman

Mehmet Kervancı • Genel Müdür

eleştirilere maruz kaldık. Yapıcı eleştirilerin daima ufkumuzu açtığını ve bu eleştiriler ışığında yeni atılımlar gerçekleştirdiğimizi de söyleyebilirim. Ancak amacını aşan, hem Vakfımızı hem de şahsımı yıpratmaya yönelik eleştiriler oldu. Türkiye Diyanet Vakfı'nı bir irtica kurumu gibi göstererek güzel faaliyetleri engellemeye çalışanlar, kamu nezdinde itibarımızı yıkmaya kalkışanlar oldu.

Gerçek şudur ki Türkiye Diyanet Vakfı kurulduğu tarihten itibaren bugüne kadar irticai faaliyetlere kesinlikle prim vermemiş, bunun tam aksine gerici ve köhnemiş fikirlerin daima karşısında olmuştur. Meseleyi hepinizin müdrik olduğuna inanmakla beraber, sizleri bütün maneviyatımla temin ederim ki hiçbir zaman devletimizin ve milletimizin menfaatleri dışında icraatlara yönelmedik. Gerçekleştirdiğimiz bütün faaliyetleri daima devletimizin iç ve dış politikalarına uygun, toplumumuzun menfaatleri doğrultusunda belirledik ve bu kararlılığı daima gösterdik.

Değerli okuyucular,

Ulvi duygularla kurulmuş bu Vakıf aracılığıyla insanlarımızı güzel hizmetler sunmanın bahtiyarlığını yaşayarak huzur içinde emekli oluyorum. Bu yüce Vakfın itibarını yükseltmek ve daha büyük hizmetler sunmak açısından daha yapılacak çok şeyin olduğuna da inanıyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Türkiye Diyanet Vakfı'na gönül veren sizlere, görevde bulunduğum süre zarfında desteğini esirgemeyen arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum.

Hoşçakalın.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı Yapıldı

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı 23 Eylül 2000 Cumartesi günü Kocatepe Camii Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Her zaman olduğu gibi rahat ve huzur içerisinde gerçekleştirilen Genel Kurul Toplantısı'nda geçen dönemde gerçekleştirilen hizmetler anlatılarak, müzakerelere açıldı. Yapılan seçimlerle Türkiye Diyanet Vakfı'nın yeni Mütevelli Heyeti belirlendi.

Genel Kurul üyelerinin hemen hemen tamamının iştirak ettiği toplantı Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz'ın açış konuşmasıyla başladı.

Mehmet Nuri Yılmaz'ın konuşmasını müteakip Divan seçimi yapıldı. Divan başkanlığına İsmail Öner seçilirken başkan yardımcılı-

ğına Ahmet Uzunoğlu, üyeliklere de Emrullah Aksarı ve Niyazi Güneş seçildi.

Denetim Kuruluna İsmail Öner, Mustafa Karahan ve Mustafa Bayraktar seçildiler.

Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz'ın açış konuşmasını müteakip Mütevelli Heyeti adına Mehmet Kervancı dönemlerinde yapılan hizmetler hakkında Genel Kurul üyelerine bilgi verdi.

Mehmet Nuri Yılmaz'ın açış konuşması ile Mehmet Kervancı'nın özet olarak okuduğu sunuş konuşmasını aşağıda veriyoruz.

Mehmet Nuri YILMAZ

Diyanet İşleri Başkanı ve
Türkiye Diyanet Vakfı
Mütevelli Heyeti Başkanı

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Sayın Genel Kurul üyeleri, hoşgeldiniz diyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Diyanet Vakfı 1975 yılında büyük bir heyecanla kurulmuş ve çok büyük hizmetler gerçekleştirmiş bir kuruluştur. Ben bu Vakfın Mütevelli Heyeti Başkanlığına 1993 yılında geçmiş bulunuyorum. O günden bu güne kadar yurtiçinde ve yurtdışında o günden bugüne kadar gelen mütevelli heyeti üyeleri ile birlikte bir çok hizmetler gerçekleştirdik.

Yurtdışında camiler, ilahiyat fakülteleri açıldı. Bu fakültelerin bir çoğu mezun verdi. Bunlar çok iyi gelişmelerdir.

Türkiye Diyanet Vakfı, Diyanet hizmetlerini desteklemek amacıyla kurulmuş bir vakıftır. Bütün bu hizmetleri yaparken arkasında Diyanet İşleri Başkanlığı vardır. Bu teşkilatta çalışan herkes müftüsünden, imamına, müezzine kadar Vakfa hizmet etmiş, katkıda bulunmuş ve destek sağlamıştır. Bu gün de yine Diyanet İşleri Başkanlığı'nın desteği devam etmektedir.

Olağanüstü Genel Kurul'a neden gidildi? Onların sebepleri üzerinde durmak istemiyorum. Bu sebeplerin bir kısmı Mütevelli Heyeti kararında vardır; sizlere anlatılacaktır, üzerinde durulacaktır.

Biz bu vakfın daha iyi bir hale gelmesi; amacına yönelik hizmetlerde bulunması için her türlü hizmete hazırız. Bugüne kadar desteklediğimiz gibi, bundan sonra da desteklemeye devam edeceğiz. Ancak bir takım şartlarımız var. Yine o şartlar Mütevelli Heyeti kararında da bir nebze belirtilmiştir. Bunlar şirketlerin tasfiyesi; faydalı olan şirketlerde var, olmayan şirketler de var. Bu şirketler içerisinde maddi ve manevi hiçbir yarar sağlamayanlar tasfiye cihedine gidecektir. Genel Kurul'un bunu bilmesinde büyük fayda var. Bizim amacımız, daha doğrusu Vakfın

kuruluş amacı Diyanet hizmetlerini desteklemektir.

Şirketler zarar ediyorsa, maddi ve manevi bir yararı yoksa, şüphesiz, tasfiyesi elzemdir.

İkinci gerekçe tabanın genişletilmesidir. Zamanında Diyaneti yönetenlerle vakfı yönetenler aynı kişilerdi. O zamanlar diyebiliriz ki, bir kurum vakfı görüntüsü arz ediyordu. Zamanla Diyanette çalışanlar emekli oldular ve vakıfta çoğunluk emeklilerin -tabi onları da teşkilatın dışında saymıyoruz ama bir gerçeği ifade ediyoruz- Bir kısmı emekli, bir kısmı da dışardan üye yapılan genel kurul üyelerinin sayılarında Diyanette çalışanlara nisbetle bir artış söz konusudur. Listeye bakıyoruz, listede dışardan 45-46 kişi genel kurul üyesidir, Diyanette çalışan 15-16 kişi civarındadır. Bu konuda da bir dengenin

sağlanmasının zarureti inaniyorum. İl müftülerinin genel kurul üyesi yapılması ve senedin yedinci maddesinde değişiklik yapılması, böylece Diyanetin etkinliğinin artırılmasının gerektiğine inanıyorum. Neden Diyanetin etkinliğinin artırılması? Çünkü bu vakıf sıradan bir vakıf değil, Diyanetin vakfı, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın şemsiyesi altında büyüyüp gelişen bir vakıftır. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın maddi ve manevi desteğini almış bir vakıftır. Biraz önce de ifade ettiğim gibi Hakkari'nin bir köyündeki imamın, müezzinin de bu vakıfta hakkı vardır. Şu halde bu dengelerin kurulması lazım. Bu denge kurulduğu takdirde yine kurum vakfı niteliğini kazanmış olmuyor. Bilindiği gibi kurum vakfı tamamen o kurumda çalışanlardan teşekkül eder. Mesela Milli Eğitim Vakfı; işte Vakfın Başkanı Milli Eğitim Bakanı'dır, üyeleri yine Milli Eğitimde çalışanlardır, Milli Eğitim Müdürleridir. Bizde bunun tam aksi; bir sivil toplum örgütü manzarası arz etmektedir. Bu dengenin sağlanmasında fayda var. İl müftülerinin üye olması, çünkü bu vakfa her türlü katkıyı bunlar yapmaktadır, çilesini bunlar çekmektedir, gayrimenkulleri bunlar almaktadır, inşaatları bunlar yapmaktadır, her türlü fedakarlığı bu müftülerimiz yapmaktadır. Bunların üye olması lazım.

Son zamanlarda hepinizin bildiği gibi Vakıf kitapları hakkında basın da bazı olumsuz yazılar çıktı. Tabi Vakfın bir çok yayınları var. Bu yayınları içerisinde bir kaç tane hoş gitmeyen veya yoruma muhtaç kitaplar olabilir. Bu konuda da gerekli tedbirin alınması, kitapların Diyanet İşleri Başkanlığı ve üniversitedeki değerli ilim adamları tarafından incelenmesi, onların raporlarına istinaden yayınlanması bizim arzumuzdur, temennimizdir ve Mütevelli Heyet de o konuda zannedersem karar almıştır. Bu karar titizlikle uygulanmalıdır.

Eski Mütevelli Heyeti Üyeleri

Vakfın gelirleri söz konusu olacaktır. Biliyorsunuz bir tasarruf yapılmış, Vakfın gelirleri azaltılmış, yani hac gelirleri Bakanlar Kurulu kararı ile Diyanet İşleri Başkanlığı'nın tasarrufuna verilmiştir. Ancak şunu ifade edeyim ki biz her hayırlı teşebbüsün yanındayız. Biz Vakfın daha aktif hale gelmesini istiyoruz. Daha çok dini ve kültürel hizmetlerde bulunmasını istiyoruz. Maddi yönü bu yolda kullanmasını istiyoruz ve hususta elimizden gelen her türlü gayreti sarfedeceğiz. Eğer vakıf biraz önce ifade ettiğim çizgiye gelirse, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın vakıf üzerinde etkinliği artırılırsa biz bunların hepsini yapmaya hazırız, bunu tekeffül ediyorum. Her hangi bir art niyetimiz yoktur ve bu vakıftan beklediğimiz

maddi bir şey de yoktur. Biz ruhla, heyecanla kurulmuş olan bu vakfın yine aynı ruh ve heyecana kavuşmasını istiyoruz. Maddileşmekten ziyade veya ticari işlerle uğraşmaktan ziyade amacına hizmet etmesini, kültürel faaliyetlerde bulunmasını, ülkemizin irfan hazinesine bir şeyler kazandırmasını canı gönülden istiyoruz. Zaten vakıfların amacı da bu olmalıdır. Bu konuda yapılanlar yok mu? Elbette biraz öncede ifade ettiğim gibi yapılanlar var. Bir takım yabancı unsurların Türk cumhuriyetlerine egemen olmamasını sağlamak için oralara azami gayreti gösterdik, fakülteler açtık, bunlar çok iyi hizmetlerdir, kalıcı hizmetlerdir. Belki bir Almanya'ya, Belçika'ya ilahiyat

fakültelerinin açılmasını da bekliyoruz.

Milletimizin yardımlarıyla bu vakıf ayakta durmaktadır. Ben inanıyorum ki kardeşlik, birlik ve beraberlik içerisinde Diyanet ve Vakıf birbirinin potası içerisinde eriyerek her türlü müşkülleri çözebilecek durumdadır. Yine eskiden olduğu gibi vatandaşlarımızın güvenini kazanacaktır. Milletimiz necip bir millettir, fedakar bir millettir, hayırsever bir millettir.

Tokyo'da muhteşem bir cami ve kültür merkezi yaptırıldı. Yardım kampanyası açtığımızda hiç görmediği ve belki de hiç göremeyeceği Japonya'ya yardımda bulundu. Bu kadar necip, bu kadar fedakar bir milletimiz var. Biz doğru yolda olursak millet bizimle beraber olur. Hayırseverlik milletimizin ruhuna işlemiştir. Türk milleti denildiği zaman akla bu necabet gelmektedir, hayırseverlik gelmektedir, hayırla yarışma gelmektedir.

Yeni bir Mütevelli Heyeti seçilecektir. Benim arzum bu bir geçiş dönemidir. Martta asıl kongre yapılacaktır. Bu dönem içerisinde rahat çalışacağımız bir heyetin teşekkülünü ben şahsen arzu ediyorum. Tabii ki takdir genel kurula aittir. Bir takım sıkıntıların üstesinden gelmemiz lazım, bir takım problemlerin çözülmesi lazım. İşte bu problemlerin bir kısmını basından okuyorsunuz. Ben şahsen basın mensupları buradadır. Vakıfla alakalı basına tek bir demeç vermiş değilim. Çok geldiler bana, çok söylediler işte hepsi burada.

Çünkü burası bir hayır müessesesidir ve hayri hizmetlerine devam etmesi lazım ve Diyanet İşleri Başkanlığı ile birlikte uyum içerisinde çalışması lazım. Ben bu kurulun inşallah bu yolda karar vereceğine inanıyorum.

Tekrar katıldığınız için teşekkür ediyor, hepinize sevgiler saygılar sunuyorum.

Eski Denetleme Kurulu Üyeleri

Mehmet KERVANCI

Genel Müdür

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Sayın Genel Kurul Üyeleri,

13 Mart 1975 tarihinde kurulan Türkiye Diyanet Vakfı 25. hizmet yılını tamamlamış bulunuyor. Vakfımız, bu çeyrek asırda Dünya ölçeğinde hizmet yelpazesine sahip bir kuruluş haline gelmiştir. Vakfımızın bu sürede gönüllü bir dini-hayri hizmet kuruluşu olarak gösterdiği büyük başandaki katkılarından dolayı tüm kişi ve kuruluşlara şükranlarımızı sunuyor, daha sonra belirteceğimiz nedenlerle olağanüstü olarak topladığımız Genel Kurulumuza hoş geldiniz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Faaliyet dönemimizde çok değerli iki genel kurul üyemiz Doç. Dr. Ahmet GÜRTAŞ ve Adana Müftümüz İsmet SELİM Rahmeti Rahmana kavuşmuşlardır. Kendilerine Allah'tan geniş rahmetini esirgememesini temenni ediyoruz. Yakınlarına sabırlar diliyoruz. Vakfımızın daha önceki yıllarda vefat eden Genel Kurul Üyeleri ile Vakfımıza maddi-manevi yardımlarını esirgemeyen hayır sahiplerinden vefat edenlere de yüce Rabbimiz'den mağfiret temenni ediyoruz.

Hayatta olanlara sağlık ve mutluluk dolu uzun ömürler diliyoruz.

Değerli Üyeler,

Bilindiği gibi; Vakıflar, çıkış kaynağını yüce kitabımız Kur'an Kerim'den ve peygamberimizin sünnetinden alan, insanlar arasındaki yardımlaşmayı ve dayanışmayı artıran, fert ve toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel hayatına katkılarda bulunan gönüllü sivil toplum kuruluşlarıdır. Vakıflar, İslam Ülkelerinde fert ve toplum hayatında, özellikle bizim toplumumuzda en müessir ve en geniş anlamıyla yer almış, en gelişmiş örneklerini vermiştir. Vakıf kurumunun, başka hiçbir millette olmadığı kadar Müslüman Türk milletinin sosyal, kültürel ve ekonomik hayatında büyük bir yeri olmuştur. Günümüzde de vakıflar toplumun değişen ve gelişen ihtiyaçlarına cevap vermek üzere fonksiyonlarını sürdürmektedirler. Türkiye Diyanet Vakfı da, Türk-İslam vakıf geleneğinin günümüzdeki bir temsilcisi olarak hizmetlerini yürütmektedir.

Değerli Üyeler,

Vakfımızın kuruluşundan günümüze kadar gelişmesinde ve büyümesinde Diyanet İşleri Başkanları başta olmak üzere Diyanet İşleri Başkanlığı merkez, taşra ve yurtdışı

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü
Mehmet Kervanci

şı teşkilatında görevli personelin, devletimizin ve hayırsever halkımızın önemli katkıları olmuştur. Bu husus, hemen her Genel Kurulumuzda vurgulanan önemli bir gerçektir.

Hal bu iken; geçtiğimiz aylarda bazı basılı ve görsel yayın organlarında, Vakfımız yönetimi ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında bir uyumsuzluk olduğu, Başkanlığın olumlu hizmetlerine engel teşkil eden bir tutum ve davranış içinde bulunduğumuz, Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerini desteklemek amacı ile kurulmuş olan Vakfımızın bu sorumluluğunu yerine getirmediği intibasını uyandıracak yayınlar yapıldığını büyük bir üzüntüyle izlemiş bulunuyoruz.

Vakıf Senedimizin 2. maddesinde; Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hizmetlerine ve kuruluş amaçlarına öncelik tanıyan bir formülasyon benimsenmiştir. Bir başka ifade ile Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerinin gerçekleşmesi için gönüllü bir dini-hayri hizmet kuruluşu olarak destek olmak, bizim temel amacımızdır. Başkanlığın hizmet öncelikleri, bizim de hizmet önceliğimizdir. Bu yaklaşım, yöntem itibarıyla doğru olduğu gibi, halkımızın

beklentilerine de uygundur. Sembolik bir meblağ ile kurulmuş olan Vakfımız kısa bir zamanda halkımızın büyük güvenini kazanmışsa, bu, onun dine ve dini hayata hizmeti amaç edinmiş bir kurum olmasındandır.

Dini hayatın düzenlenmesinde gerekli bütün imkanları Diyanet İşleri Başkanlığının emrine sunmak, Başkanlığın mevcut fonksiyonlarını daha da geliştirmek, ülkemizdeki dini hayatın sağlıklı bir şekilde gelişmesine destek olmak her müslümanın öncelikli görevidir. Türkiye Diyanet Vakfının da öncelikleri arasında bu anlayış yatmaktadır. Bu anlayış, hem müslüman halkımızın özlediği kamil manada bir din hizmetinin toplumumuza verilmesini mümkün kılacak, hem de ülkemizin diğer Türk ve İslam ülkeleri için bir cazibe merkezi haline gelmesini sağlayacak, Anayasal bir kuruluş olan Diyanet İşleri Başkanlığımızın içeride ve dışarıda bir itibar müessesesi haline gelmesini temin edecektir. Bu itibar, aynı zamanda ülke olarak diğer İslam ülkelerine karşı önderlik hedefimizin de temelini teşkil edecektir.

Türkiye Diyanet Vakfının Vakıf-Başkanlık ilişkilerine bakışı, baştan beri böyledir. Bundan sonra da böyle olacaktır. Türkiye Diyanet Vakfına bu güne kadar hakim olan yönetimler, bu bakış açısından hiçbir zaman sapmamışlardır, bundan sonra da sapmayacaklardır.

Şeffaflık ilkesi doğrultusunda yürütülen yurtiçi ve yurtdışı hizmet ve faaliyetlerimizde, başta Diyanet İşleri Başkanlığımız olmak üzere, devletimizin bütün kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde çalışmaktayız. Bu husus, daha önceki Mütevelli Heyetler dönemlerinde olduğu gibi Mütevelli Heyetimiz döneminde de böyle olmuştur. Bunun tersini düşünmeye imkan da yoktur. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakfımız; hizmet halkaları ile birbi-

rine bağlanmış iki kurumdur. Faaliyet raporumuzun incelenmesinden de görüleceği üzere; Vakfımızın harcamaları arasında en büyük pay, Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerinin desteklenmesi için ayrılmaktadır.

Değerli Üyeler,

Bir kısım medyada, Vakfımızın yayını olan bazı eserler ele alınarak, Vakfımız hakkında olumlu-olumsuz, haklı-haksız değerlendirme ve eleştiriler yapıldığı görülmüştür.

İslam Dininin gerçek hüviyetiyle tanıtılması ve toplumun din konusunda aydınlatılması amacıyla kurulmuş bir Vakfın yöneticileri olarak "Neden yeterince yayın yapmıyorsunuz?" tarzında bir eleştiri beklerken "Neden değişik konularda kitap yayınlıyorsunuz?" noktasına varan bir eleştiriye muhatap olduk. Yayınlarımız satır satır büyüteç altına alındı, amacından saptırılmış ifadelerle aleyhimize sonuçlar çıkarıldı. Bunu düşünce ve ifade hürriyetimizi zedeleyecek bir tavır olarak değerlendiriyoruz. Yirmi birinci asra girmiş milletimizin bu tür anlayışlara layık olmadığı inancındayız.

Vakfımızın, her konuda olduğu gibi yayın konusunda da oluşturduğu iç denetim mekanizmaları var-

dır. Alınan tedbirlere rağmen her yayında bulunabilecek türden ifadelerle Vakfımızın kıyasıya eleştirileri oklarına muhatap bulunmasını anlamakta güçlük çektiğimizi ifade etmek istiyoruz.

Hal böyle iken, yayınlarımız ve bir kısım faaliyetlerimiz yine de yanlış anlaşılabilir ve farklı değerlendirmelere tabi tutulabiliyor; bundan başkaları için değil kendimiz için bir sonuç çıkarmamız gerekiyor. Bizi yanlış anlayan muhataplarımıza; "Bizi neden yanlış anladınız?" diye sitem etmek yerine, herkesçe doğru anlaşılmanın usul ve üslubunu geliştirmeliyiz. Bu ise; daha fazla titizlik ve daha fazla sorumluluk demektir.

Hiçbirimiz hatadan ve kusurdan münezzeh değiliz. Ama Vakfımız içinde, bu adreste "irticacı" arayanlar boşa vakit harcıyorlar. Allah'ın dinini yıkıcı, bozguncu ve bölücü bir faktör haline getirmek isteyenler Türkiye Diyanet Vakfının eşliğinden içeriye adımlarını atamadılar, bundan sonra da atamayacaklardır. Biz insanlık tarihindeki din menşeli kavgaların sonuç itibarıyla dine ne kadar zararlar verdiğini, bu kavgalarda yer alan insanlara ne kadar acılar çektiğini bilenlerdeniz. Gerçek laikliği,

bu kavgayı sona erdiren, inananın inanmayana, inanmayanın inana-na, şöyle inananın böyle inanana baskı yapamayacağı bir formülasyon olarak görüyoruz. Bu, herkes için tam bir irade ve inanma hürriyetidir. Hür iradeye dayanmayan bir din ve iman biçimi, bizim inancımıza göre makbul ve mütekamil bir iman biçimi değildir. Birileri bizi ülkemizin içinde bulunduğu ortamda bir yerlere oturtmak istiyorlarsa bizim yerimiz işte budur.

Vakfımızın 312'si basılı, 37'si sesli, 5'i de görüntülü olmak üzere toplam 354 yayını mevcuttur. Üniversite bulunan illerimizdeki 16 yaynevimiz ile hizmet vermekteyiz. Vakfımız yayınları arasında Anayasaya, mer'i mevzuata, milli menfaatlerimize, milli birlik ve bütünlüğümüze, umumi adap ve ahlaka, dinimizin genel esaslarına aykırı görüş ve düşünceler taşımayan, İslam Dininin gerçek hüviyeti ile tanıtılmasında ve toplumun din konusunda aydınlatılmasında ciddi katkısı olan bilimsel eserler yer almaktadır. Vakfımız yaynevlerinde bu tür eserlerin satışına izin verilmektedir.

İslam Dünyasındaki ilk telif ansiklopedi olan ve 21'inci cildi tamamlanan "İslam Ansiklopedisi" Vakfımıza bağlı İslam Araştırmaları Merkezince hazırlanmakta, özel bir şirketimiz tarafından basımı ve dağıtımı yapılmaktadır. İslam Ansiklopedimiz, gururla sahiplendiğimiz ve gelecek kuşaklara bırakacağımız büyük bir kültür hazinesidir. Ayrıca her yıl dini yayıncılığa canlılık kazandırmak amacıyla dini yayın fuarları düzenlenmektedir.

Önemle vurgulanması gereken husus şudur ki; Vakfımız, dini, milli ve kültürel alanlarda, uzman kişilere hazırlattığı bilimsel ve ciddi eserler ile İslam'ın öğretilmesine büyük katkı sağlamakta, dini yayın alanında büyük bir boşluğu doldurmaktadır. Vakfımız bu hizmet ve

faaliyetleri ile dinin doğru bir şekilde öğretilmesine olumlu katkılarda bulunmaktadır. Mütevelli Heyetimizin faaliyet dönemine ait olan veya daha önceki yıllarda yayınlanan bir kısım yayınlarımızın değişik değerlendirmelere tabi tutulduğu görülmüştür. Bu değerlendirme ve eleştiriler, Mütevelli Heyetimizce değerlendirilmiş, bir kısım tedbirler de alınmıştır. Bundan sonra da yetkili Vakıf organlarının gerekli tedbirleri alacağı muhakkaktır.

Sayın Üyeler,

Bir kısım sesli ve görüntülü yayın organlarında Vakfımız yönetimi ve bazı yayınlarımız hakkında yapılan yayınlar üzerine Vakıflar Genel Müdürlüğü de bir soruşturma başlatmıştır.

Mütevelli Heyetimiz basın organlarında yapılan değerlendirmeler ve bu değerlendirmeler üzerine Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce açılan soruşturma konusunu 15.08.2000 tarihli toplantısında geniş bir şekilde müzakere etmiş ve yapılan müzakerelerden sonra 995/8 sayı ile şu kararları almıştır:

"18.05.2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ve hac organizasyonu ile ilgili yeni düzenlemeler getiren Bakanlar Kurulu Kararı, son günlerde Vakfımızın çeşitli ya-

ynlarına ve ekonomik faaliyetlerine ilişkin olarak bir kısım basında yer alan çeşitli yayınlar Mütevelli Heyetimizce geniş bir şekilde değerlendirilmiş ve aşağıdaki kararlar alınmıştır.

a) Vakıf Senedimizin verdiği yetkiye dayanılarak kurulan, Vakıf gelirlerini artırmak ve Vakıf hizmetlerine etkinlik kazandırmaktan başka bir amacı bulunmayan işletme ve iştiraklerimiz konusu Heyetimizce bir daha gözden geçirilmiştir. Bu faaliyetlerden, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik şartların da etkisiyle maddi açıdan Vakfımıza beklenen yararların yeterli şekilde sağlanamadığı, tersine Vakfımızın yıpratılmasına ve hak etmediği eleştirilere maruz bırakıldığı görülmüştür.

Bu nedenlerle, Genel Müdürlükçe yapılacak ve en geç 15 gün içerisinde tamamlanacak bir çalışma sonucunda nihai karar verilmek üzere Vakfımız hizmetleri için lüzumlu ve zorunlu olanlar dışında kalan işletme ve iştiraklerdeki Vakıf hisselerinin, Vakıf menfaatleri göz önünde bulundurulmak suretiyle devir imkanlarının araştırılması, yapılan bu araştırma sonuçlarına göre Vakfımızın ticari alandaki faaliyetlerinin asgariye indirilerek sınırlandırılması yoluna gidilmesi,

b) Yukarıda belirtilen gerekçeler dikkate alınarak; 22.11.1999 gün ve 960 sayılı kararımızla satışları benimsenerek işlemleri tamamlanan finans kurumlarındaki hissele-
rimizin satışının Vakıf menfaatleri de gözetilerek hızlandırılması ve bu konunun Genel Müdürlükçe yakın takibe alınarak gelişmeler hakkında Mütevelli Heyeti'ne her toplantıda bilgi verilmesi,

c) Vakfımızın yayınladığı eserler bir incelemeden geçirildikten sonra yayınlana gelmiş ise de; yapılan bu incelemelerin yetersiz kaldığı görüldüğünden; bundan böyle yapılacak yayınlar konusunda daha titiz bir incelemenin gerçekleştirilmesini teminen basılacak kitapların yayından önce konunun ilgili uzmanlarına incelettirilmesi, bu hususta Diyanet İşleri Başkanlığından ve Üniversitelerin ilgili bölümlerinden yararlanmayı sağlayacak yeni bir oluşum gerçekleştirilmesi, bu konuda Genel Müdürlükçe bir çalışma yapılarak en çok bir ay içinde Mütevelli Heyetine teklif getirilmesi,

d) Yukarıda sözü edilen kararname muvacehesinde Vakfımızın faaliyetlerini, gelir durumunu değerlendirmek ve alınacak tedbirleri müzakere etmek üzere Genel Kurulumuzun 23.09.2000 Cumartesi günü saat 10'da Vakıf Senedimizin 14.maddesi gereğince olağanüstü toplantıya çağırılması, bu kongre için yapılacak hazırlık ve planlamanın Genel Müdürlükçe ilk Mütevelli Heyeti toplantısına getirilmesi, Genel Kurul'da müzakere edilmek üzere Vakıf Senedinin 7. ve 8. maddelerinin aşağıdaki şekilde değiştirilmek üzere Genel Kurula teklif edilmesi,

Uygun görülmüştür."

Değerli Genel Kurul Üyeleri,

Vakıflar Genel Müdürlüğü müfettişleri tarafından yürütülen soruşturma sırasında soruşturma konusu ile ilgili olarak 10.08.2000

gün ve B.02.1.VGM.0.60.00-00.40-76/76 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü yazısı Vakfımıza intikal etmiştir. Bu yazıya karşı Vakfımızca 21.08.2000 gün ve 03.02.T/154.2-433 sayılı yazımızla gerekli açıklamalar gönderilmiş, karşılığında Vakıflar Genel Müdürlüğünden soruşturma sonucuna ait 24.08.2000 gün ve B.02.1.-VGM.1.02.00.02.03/T-83/7198 sayılı yazı alınmıştır. Bu yazıya da Mütevelli Heyetimizce 15.08.2000 tarih ve 995/8 sayılı kararımızla tespit edilen hususlar esas alınmak üzere, süresi içinde gerekli cevap gönderilmiştir.

Elbette ki, farklı görüş ve düşüncelere sahip bir toplum yapısına sahip olan ülkemizdeki çeşitli kesimlerde Vakfımızın hizmetleri ile ilgili değişik değerlendirmeler olabilecektir. Her kurum gibi Vakfımız da, topluma hizmet sunan bir dini-hayri hizmet kuruluşu olarak toplumumuzun çeşitli kesimleri tarafından eleştirilecektir. Bunları normal kabul ediyoruz. Yapıcı eleştiri ve değerlendirmelerden yararlanacağımıza, böylece hizmetlerimizi geliştirerek daha ileriye götürebileceğimize inanıyoruz. Bunun aksini düşünmek zaten demokratik bir kuruluş olan Vakfımız için mümkün değildir.

Sebebi Vakfımız tarafından bilinmemekle beraber; son yıllarda Vakfımız başta Vakıflar Genel Müdürlüğü olmak üzere devletimizin çeşitli denetim organlarıncı sürekli denetlenmektedir. Bu denetimlerden her zaman yararlandık. Denetimlerden sonra yetkili mercilerce istenen hususların gereğini yerine getirdik. Bu denetimlerden hiçbir zaman herhangi bir rahatsızlık da duymadık. Bundan sonra da yetkili Vakıf organlarının bu denetimlerden en geniş şekilde yararlanacağına şüphe yoktur.

Herkes gibi bizim de eksiklerimiz ve kusurlarımız vardır, olacak-

tır. Ama bir konuda iddialıyız. Türkiye Diyanet Vakfının, Türkiye'nin milli politikaları, menfaatleri ve hedefleriyle uyumayan bir tarafını göstermek mümkün değildir. Bu husus, sadece Vakfımızın bu günkü yönetimine ait bir iddia değildir. Kurulduğu günden beri Vakfımızın bu çizgisinde en ufak bir kırılma olmamış; Vakfımız, halkımızın gittikçe artan desteğini ve güvenini de bu özelliği ile kazanmıştır.

Hal böyle olmakla birlikte, bu gün kendi kendimizi bir kere daha gözden geçirmek ve varsa kusurlarımızı düzeltmek gibi bir ihtiyaçla karşı karşıyayız. Hizmet çerçevemizi ve önceliklerimizi, güncel zorunluluklar ışığında açık, net ve berrak bir biçimde yeniden formüle etmek durumunda olduğumuz kanısını taşıyoruz. Dünyanın en problemlili diyebileceğimiz bölgelerinden birinde yaşıyoruz. Doğu ile Batı arasında köprü olmak güzel ama, bu aynı zamanda iki medeniyetin çatışma noktasında bulunduğumuz anlamına geliyor. Ülkemiz jeopolitiğinin önümüze koyduğu bedel, itiraf etmek gerekir ki zaman zaman milli hayatımızda sıkıntılar doğmasına neden olmaktadır.

Vakfımız her şeyden evvel 25 yıllık bir hizmet geçmişine sahiptir. Türkiye gibi hızlı değişen ve gelişen bir ülke için bu çok uzun bir zamandır. Bu değişime ayak uyduramayanlar ne kadar hasbî olurlarsa olsunlar ayakta kalamayacaklardır.

Bu olgu karşısında haksızlığa uğramış hissine kapılan ve geleceğe küsen arkadaşlarımız olabilir. Ancak unutmamak gerekir ki müslümanın faaliyeti, hasbî olduğu kadar aklî de olmak zorundadır. Vakfımızın bu gün bu salonda tecesüm eden ortak aklına müracaat etmek zarureti doğmuştur. Genel Kurul tarihini öne almamızın gerçek nedeni de işte budur.

Değerli Üyeler,

Bilindiği gibi, hac organizasyonu ile ilgili olarak; 18 Mayıs 2000 tarih ve 24053 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Hac ve Umre Seyahatleri İle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığı’nca Yürütülmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı” ve bu karara dayanılarak çıkarılan, aynı tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Hac ve Umre Seyahatleriyle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığı’nca Yürütülmesine Dair Yönetmelik” ile yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu yeni düzenleme, Vakfımızın geleceğini, hizmet ve faaliyetlerini çok yakından ilgilendirmektedir. Biz bu yeni düzenlemeyi hükümetimizin bir takdiri olarak görüyor ve saygı duyuyoruz. “1979 yılında hac ve umre organizasyonlarında Vakfımıza önemli mali avantajlar tanıyan devletimiz, bu yeni kararname ve yönetmelikle bir takım görevler vermiş, külfetler yüklemiştir.” diye düşünüyoruz. Ancak bu yeni kararname ve yönetmelikle Vakfımıza verilen görevlerin, Vakfımız ve Diyanet İşleri Başkanlığı yönetimi açısından çok değişik idari, mali ve hukuki sorunları da birlikte getirdiği inancındayız. Bu maksatla tespit ettiğimiz ve ileride Diyanet İşleri Başkanlığı’nın ve Vakfımızın karşılaşılacağı tahmin ettiğimiz muhtemel problemleri 29.06.2000 gün ve 0202-GM/012-06 sayılı yazı ile Başbakanlığa, Sayıştay Başkanlığına, Maliye Bakanlığına, Diyanet İşleri Başkanlığına ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne yazılı olarak intikal ettirdik, mütalaalarını istedik. Mütalaa istediğimiz kurumlardan bir kısmı talebimize cevap vermiş ise de; konunun birinci derecede muhatabı olan Maliye Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğünden bu güne kadar herhangi bir yazılı mütalaa gelmemiştir.

Bu konunun Vakfımız ve Vakıf yönetimlerimizin gelecekteki hizmet ve faaliyetleri bakımından son derece önemli olduğunu düşünüyor ve Genel Kurulumuzun bilgisine sunuyoruz.

Sözü edilen kararname ve yönetmelikle Vakfımız hizmet ve faaliyetlerinin finansmanında önemli bir kalem oluşturan hac ve umre gelirleri yeni bir statüye bağlanmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığınca organize edilen hac ve umre seyahatlerinden artakalan gelirlerin tasarruf yetkisi tamamen Diyanet İşleri Başkanlığına bırakılmıştır. Geçmiş yıllarda Vakfımız yönetimlerinde hac ve umre gelirleri de dikkate alınarak planlanan yurtdışında ve yurtdışındaki Vakıf faaliyetlerinin hac ve umre gelirleri dışındaki Vakıf gelirleri ile yürütülmesi mümkün değildir. Söz konusu kararname ve yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra yapılan bir toplantıda Sn. Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımızın Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri YILMAZ, Vakfın özellikle yurtdışı faaliyetleri ile İSAM çalışmalarının eskiden olduğu gibi desteklenmeye devam edileceğini ifade etmişlerdir. Mütevelli Heyetimiz bu vadi dikkate alarak Vakıfça planlanmış yurtdışı ve yurtdışı faaliyetlerinde herhangi bir kısıtlamaya gitmemiştir. Söz konusu destek verile-

mediği takdirde Vakfın özellikle yurtdışı faaliyetlerinde ciddi bir kısıtlama yapılması zorunluluğu ile karşılaşılması mukadderdir.

Değerli Genel Kurul Üyeleri,

Bu konu ile ilgili olarak bir defa daha belirtmemiz gerekir ki; ülkemizden hac ve umre yapmak maksadıyla Suudi Arabistan’a gidecek vatandaşlarımızın bu seyahatleri ile ilgili olarak yapılan son düzenlemeye göre; hac ve umre işleri serbest rekabete açılmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığının yapacağı hac ve umre organizasyonlarından artacak meblağın sarf yetkisi Vakfımızın inisiyatifinden çıkmıştır. Yeni düzenlemeye göre; Türkiye Diyanet Vakfı bu işin sadece muhasebesini tutmaya memur edilmiş, hac gelirlerinin harcama yetkisi, Başkanlık bünyesinde oluşturulacak kurul ve komisyonlara bırakılmıştır. Bu son derece karmaşık bir düzenlemedir. İleride doğuracağı idari, mali ve hukuki problemleri hep birlikte yaşayacağız ve göreceğiz. Bizim asıl üzerinde durmak ve sizlerle paylaşmak istediğimiz hususlar şunlardır:

Bu yeni düzenlemeyle Vakfın en önemli gelir kaynağı kesilmiştir. Bu, hükümetimizin takdirdir ve saygıyla karşılıyoruz. Biz gönüllü bir hayır kuruluşuyuz. Kaynak bulamadığımız takdirde bu güne kadar ifa ettiğimiz bir takım hizmetler boynumuza borç olmaktan çıkar. Ancak bu güne kadar Vakfımızca yürütülen öyle hizmetler var ki, bunlarda bir kısıntıya gitmek ağır vebal teşkil eder. Bu hizmetler için harcanan onca emek ve kaynak boşa gitmiş olur. Sözelimi, İslam Ansiklopedisi’nin yayımı kaynak yokluğu sebebiyle durdurulmamalıdır. Vakfımızın yurtdışı hizmetleri kesintisiz devam etmelidir. Bu öncelikli işlerin yeni düzenleme sonrasında da dikkate alınacağına inanmak istiyoruz. Bu konularda Diyanet İşleri Başkanlığına yazdığımız yazılara Sayın Başka-

nın yukarıda belirtilen ferahlatıcı ifadelerine rağmen henüz tatmin-kar bir cevap alabilmiş değiliz. 2001 yılı hac kayıtlarından sonra bir ferahlatıcı cevap alacağımızı kuvvetle ümit ediyoruz.

Son olarak belirtmek istediğimiz husus şudur:

Gerek Vakfımızın içine düştüğü finans sıkıntısı, gerek basında yer alan eleştiriler ve gerekse piyasa şartları dikkate alınarak ticari işletme ve iştiraklerimizin sınırlandırılması zorunluluğunu doğurmuştur.

Yayın hizmetlerinden vazgeçme gibi bir lüksümüz yoktur. Bundan vazgeçmek, Vakfın içeriğini de önemli ölçüde boşaltmış olur. Kitaptan ve kitap kültüründen hızla uzaklaşan bir toplumsal süreç yaşıyoruz. Bu sahayı boş bırakmak ağır bir vebal olur. Ancak yayın inceleme yöntemlerinde yeni oluşumlara gidilebileceğini düşünüyoruz. Bunları önce Genel Kurulumuzun sonra da yeni seçilecek Mütevelli Heyetinin takdirine sunmakla yetiniyoruz.

Mütevelli Heyetimiz, Vakfımız hakkında medyada yer alan söz konusu yayınlar ve hac organizasyonu ile ilgili yeni düzenlemeler muvacehesinde, gelecekteki Vakıf faaliyetlerini ve gelir durumunu değerlendirmek, alınacak tedbirleri müzakere etmek üzere genel kurulumuzun olağanüstü toplantıya çağrılmasını gerekli görmüştür. Huzurlarımızla da bu toplantı fiilen gerçekleşmiştir. Özellikle bu konuların Genel Kurulumuzca müzakere edilerek Vakfımız hakkında en hayırlı ve doğru kararın alınacağı ümidindeyiz.

Değerli Üyeler,

Genel Kurulumuzun ülkemiz, milletimiz ve Vakfımız için hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz eder, hepinize teşekkürleriniz ve yapacağınız katkılardan dolayı teşekkür eder, saygı ve sevgilerimizi sunarız.

DENETLEME KURULU RAPORU

Halit Güler

Denetleme Kurulu Başkanı

Mütevelli Heyeti'nin dönem içerisinde gerçekleştirdiği faaliyetleri denetleyen Denetleme Kurulu, hazırladığı raporu Genel Kurul üyelerine sundu. Denetleme Kurulu Başkanı Halit Güler'in okuduğu rapor özet olarak aşağıda verilmiştir.

Türkiye Diyanet Vakfı 13. Olağan Genel Kurulunun 06 Mart 1999 Cumartesi günü yapılan toplantısında, vakıf senedinin 15. maddesi gereğince seçimle görevlendirilen denetim kurumumuz, görev süresi içerisinde mütevelli heyeti ve icra kurulunun kararlarını, bu kararların uygulanmasına ilişkin bilgi ve belgeleri titizlikle incelemiş ve birimlerin çalışmalarını dikkatle takip etmiştir.

Denetim kurumumuz, göreve başlar başlamaz birimlerden ve işletmelerden hizmet ve çalışmalarıyla ilgili brifingler almış ve her ay başında çalışma programlarının uygulanışı ve gerçekleştirilen maddelerle ilgili denetim kurumumuza bilgi vermeleri esasını benimsenmiştir.

Genel kurulumuzun malumlar olduğu üzere denetim kurulları, şirketleri düzenleyen Ticaret Kanunu ile gönüllü kuruluşları düzenleyen Dernekler Kanununda vazgeçilmez bir birim olarak yer almıştır.

Vakıf senedinin 15. maddesinde denetim kuruluna, genel kurul adına Vakfın faaliyet ve hesaplarını denetlemek, ayrıca Mütevelli Heyeti'nin görevden alınması halinde yeni Mütevelli Heyeti seilinceye kadar Mütevelli Heyetinin görevlerini yapmak ve yetkilerini kullanmak, Vakfı olağanüstü kongreye götürmek gibi önemli görev ve sorumluluklar verilmiştir.

Denetleme Kurulu Başkanı
Halit Güler

Bu yönüyle de denetim kurulu önemlidir, lüzumludur ve fonksiyonel bir organ olarak düşünülmelidir.

Bizden önceki denetim kurulları raporlarında da yer alan yukarıdaki programı kurumumuz da bilerek tekrarlıyor. Bundan böyle denetim kurulları bu önemli görevi eksiksiz ifa edebilecek, vakıf çalışmalarına rehberlik yapabilecek uzman kişilerden oluşturulmalıdır demek istiyoruz.

Denetim kurumumuz 13. olağan genel kurul tutanaklarında yer alan önerileri de dikkate alarak çalışmış ve her ay muhtazaman olarak ikişer defa toplanmıştır. Bu zaman içerisinde Mütevelli Heyet ve icra kurulu kararlarını, birimlerden gelen aylık raporları inceleyebilmiştir. Bu ifadelerle genel kurulun, denetim kurulunun çalışmalarını, ayda en çok iki defa toplanabilir şeklinde sınırlandırmasının doğru olmadığını vurgulamak istiyoruz. Öyle anlar oluyor ki, denetim kurulu uzun süreli çalışmak ve hizmet vermek zorunda kalıyor. Ayda yapılacak iki toplantı ile bu işlerin çözülemeyeceği ve vakıfa denetim açısından gerekli desteğin sağlanamayacağı açıktır. Genel kurul tarafından bu uyarının dikkate alınma-

sında sayısız faydalar gördüğümüzü ifade etmek istiyoruz.

Denetim kurumumuz, vakfımızın 1999-2000 yıllarına ait faaliyetlerini yakinen takip etmiş, bu yıllarda tutulan kanuni defterleri, defter kayıtlarının dayanaklarını ve kayıtları ispat eden vesikalarını vakıf senedinin 15. maddesinde belirtilen esaslara uygun şekilde incelemiştir.

Bizim dönemimiz, vakfımızın ilgili denetim kurullarınca en çok denetlendiği bir dönem olmuştur. Vakfımız Devlet Denetleme Kurulunca, Başbakanlık Teftiş Kurulunca, Vakıflar Genel Müdürlüğü Müfettişlerince, Diyanet İşleri Başkanlığı müfettişlerince de denetlenmiştir.

Buna rağmen denetim kurulumuz bu denetim heyetlerince verilen raporları ve bu raporlarda tenkide alınan konuları incelemiş ve bu tespitlerin müteveli heyetince ve genel müdürlükçe cevaplandırıldığı görülmüştür.

Bir buçuk yıllık faaliyet dönemi içerisinde periyodik olarak yapılan denetim çalışmalarımızda;

1- Vakfımızın karar ve icra organı olan müteveli heyetinin 6 Mart 1999'dan 23 Eylül 2000 tarihine kadar geçen zaman içinde 67 toplantı yaptığı ve 978 konuyu karara bağladığı, icra kulumunun ise bu dönem zarfında 21 toplantı yaptığı ve 78 konuyu karara bağladığı, emlak defterine kayıtlı gayri menkullerle ilgili 41 toplantının yapıldığı ve 79 karar alındığı,

2- Vakıfla ilgili konuların ve hizmetlerin titizlikle takip edilerek muntazam toplantılarla karara bağlandığı ve bu kararların düzgün bir şekilde kaydedildiği,

3- Vakfımızın Ocak 1999- Nisan 2000 döneminde 6525 adet 485.387.000.000.-TL. tutarında Yüksek Öğrenim Bursu verdiği, 8 adet öğrenci yurdunda 1739 yüksek öğrenim seviyesindeki öğrenciyi barındırdığı,

4- Vakfın faaliyetlerinin vakıf senedi ile, kanun tüzük, yönerge, talimat ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütüldüğü,

5- Vakıf harcamalarının muhasebe tekniğine, müteveli heyet kararlarına ve genel kurulun belirlediği genel ilkelere uygun olarak yapıldığı,

6- Vakfın harcamalarının, Vergi Usul Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Medeni Kanun ve ilgili mevzuatta belirlenen ve aranılan ispat edici nitelikteki kanuni belgelere bağlandığı,

7-Vakfın menkul ve gayri menkul varlıklarının vakıf amacına uygun olarak idare edildiği, harcamalarda tasarrufa riayet edilip, alacakların tahsilinde gerekli gayretin gösterildiği,

8- Vakfa bağlı olarak müstakil faaliyet gösteren kültür ve eğitim birimleri ile müstakil işletme ve şirketlerin piyasa şartları dahilinde idare edilmeyi çalışıldığı ve müteveli heyetinin bunların bazılarına tasfiye kararı aldığı,

9- Diyanet İşleri Başkanlığı ile işbirliği yapılarak düzenlenen hac ve umre organizasyonlarında vakfa düşen görevlerin noksansız yerine getirilmeye çalışıldığı görülmüştür."

Denetim Kurulu daha sonra Türkiye Diyanet Vakfı'nın ileriye dönük sunacağı hizmetlerle alakalı önerilerini sundu.

MÜZAKERELER

Şemsettin Yazırlı

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Olağanüstü Genel Kurul toplantısının hayırlara vesile olması dileğiyle konuşmasına başlayan Şemsettin Yazırlı vakıfların klasik ve modern vakıflar olmak üzere iki gruba ayrıldığını belirterek Türkiye Diyanet Vakfı'nın yapısı itibarıyla modern bir vakıf olduğunu, ancak zaman içerisinde klasik bir vakıf görünümünü kazandığını söyledi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın tekrar modern bir vakıf görünümüne kavuşması için gerekli tedbirlerin alınmasının gerektiğini vurgulayan

Şemsettin Yazırlı

Şemsettin Yazırlı Vakfının Diyanet İşleri Başkanlığı'na daha çok hizmet etmesi gerektiğini söyledi.

Vakıf Genel Kurulu'na il müftülerinin de üye olarak kabul edilmesinin uygun olacağını söyleyen Yazırlı, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın etkinliğinin artırılmasının yararlı olacağını söyledi.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından neşredilen İslam Ansiklopedisi'nin yararlı ve güzel bir eser olduğunu ancak çok uzun bir sürede tamamlanacak olmasının sabırları zorladığını ifade eden Yazırlı, Ansiklopedi'nin biran önce tamamlanmasını istedi.

DİLEK VE TEMENNİLER

Prof.Dr. Süleyman Ateş

Süleyman Ateş Türkiye Diyanet Vakfı'nın kurulduğu tarihten itibaren gerçekleştirdiği güzel hizmetlerle büyüdüğünü bugün yurtdışında da önemli hizmetlere imza attığını belirterek, Diyanet Vakfı'nın kuruluş amacı ve amaç doğrultusunda gerçekleştirdiği faaliyetlerin millet birliğinin sağlanmasında önemli yeri olduğunu vurguladı.

Prof.Dr. Süleyman Ateş

Türkiye Diyanet Vakfı'nın yayıncılık alanında da güzel hizmetler sunduğunu ancak, neşredilecek eserlerin önemle seçilmesini ve ihtiyaç duyulan eserlerin yayımlanmasının gerektiğini belirten Ateş, piyasada mevcudu eserlerin bir benzerlerinin basılmasının faydalı olmayacağını söyledi.

Vakfın hayır hizmetlerini artırarak devam etmesini isteyen Süleyman Ateş Diyanet ve Vakıf teşkilatındaki görevlilerin birbirine destek olmasının şart olduğunu söyledi.

Yakup Üstün

Yakup Üstün

Özellikle eğitim üzerinde durarak, Diyanet Vakfı'nın Diyanet İşleri Başkanlığı'nın eğitim hizmetlerine daha çok katkı sağlamasının gerektiğini belirten Yakup Üstün, her alanda eğitilmiş insana ihtiyaç duyulduğunu söyledi.

İmamların daha iyi seviyeye gelmesi için Türkiye Diyanet Vakfı'nın eğitim merkezlerine önemli destekler vermesini söyleyen Üstün, Vakfın gelirlerinin bu yöne kanallanmasında gerektiğini söyledi.

Niyazi BALOĞLU

Türkiye Diyanet Vakfı'nın eğitim ve kültür alanında çok önemli hizmetler yaptığını ancak bunların yeterli olmadığını belirten Baloğlu, kültürel faaliyetlerin artırılarak devam etmesinin ve yayınevlerinin sayısının çoğaltılmasının gerektiğini söyledi. Türkiye Diyanet Vakfı ile Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ortaklaşa çalışması ve kültürel hizmetler sunmasının önemli olduğunu belirten Niyazi Baloğlu, halkımızın özellikle dini alanda sunulan güvenilir yayınlara ihtiyacının olduğunu söyledi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın kurulduğu tarihten itibaren çok önemli hizmetler ifa ettiğini belirten Niyazi Baloğlu özellikle yurtdışında yürütülen hizmetlerin takdire şayan olduğunu söyledi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Orta Asya ve Balkanlar'da açtığı okulların çok önemli olduğunu, bu bölgede yaşayan dindaş ve soydaşlarımızın yabancı ülkelerin ellerine teslim edilmemesi açısından önemli rol üstlendiğini belirten Baloğlu, bu okullara desteğin devam edilmesinin şart olduğunu, aksi takdirde soydaş ve dindaşlarımızın yabancı ülkelerin etkisi altında kalacağını söyledi.

Niyazi Baloğlu

Dr. Tayyar ALTİKULAÇ

Türkiye Diyanet Vakfı'nın önemli eserleri yayın hayatına kavuşturmasının yararlı olacağını söyleyerek konuşmasına başlayan Tayyar Altıkulaç yayınlanacak eserlerin, eserlerin ciddi süzgeçlerden geçirilerek önemli boşlukları dolduracak nitelikte olmasını söyledi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın bugüne kadar yayınlanmış eserlerinin yeniden tetkik edilmesini ve yanlış anlaşılmalara meydan verecek eserlerin yayından kaldırılmasını isteyen Tayyar Altıkulaç yeni neşredilecek eserlerin de çok iyi incelenmesinin gerektiğini söyledi.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Ramazan aylarında düzenlenen fuarlar konusuna da değinen Altıkulaç, fuara iştirak eden yayınevlerinin satışa sunduğu kitapları denetlemenin mümkün olmaması, toplumu rencide eden eserlere yer verilmesi ve dini açıdan yanlış bilgilerle dolu kitapların satılması sebebiyle bu fuarların düzenlenmesi gerektiğini savundu.

Dr. Tayyar Altıkulaç İslam Araştırmaları Merkezi'nin Türkiye Diyanet Vakfı'nın en güzel hizmetlerinden biri olduğunu ancak bilim çevreleri, hatta pek çok din adamı

Dr. Tayyar Altıkulaç

tarafından yeteri kadar tanınmadığı ve bilinmediğinden şikayet ederek İSAM'ın tanıtılmasının gerektiğini söyledi.

Amerika'dan, Asya'dan, Avrupa'dan ve Ortadoğu'dan bir çok bilim adamının İSAM'ı ziyaret ettiğini ve çok memnun kaldıklarını belirten Dr. Tayyar Altıkulaç aynı ilgiyi yurtiçinden ilim adamlarının yanı sıra din adamlarından da beklediklerini söyledi.

Tayyar Altıkulaç sözlerinin sonunda eğitim konusunun önemli olduğunu belirterek, bu manada Türkiye Diyanet Vakfı'nın Diyanet İşleri Başkanlığı eğitim hizmetlerini bütün gücüyle desteklemesini istedi.

Yusuf KALKAN

Türkiye Diyanet Vakfı'nın İslam Araştırmaları Merkezini kurmasının hem Türk dünyasına ve hem tüm dünyaya örnek teşkil edecek nitelikte olduğunu vurgulayarak sözlerine başlayan Yusuf Kalkan İslam Ansiklopedisi'nin de önemli bir kaynak olduğunu ve çok kısa bir sürede İngilizce'ye çevrilerek tüm dünyanın istifadesine sunulmasının yararlı olacağını söyledi.

Eğitim meselesinin çok önemli olduğunu vurgulayan Yusuf Kalkan özellikle din adına hizmet sunan insanların çok iyi eğitim gör-

Yusuf Kalkan

mesinin gerekliliğini belirterek, Diyanet Vakfı'nın Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hizmetiçi eğitimine ağırlıklı destek vermesini istedi.

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yurtdışına gönderilen elemanların özellikle dil konusunda sıkıntı çektiklerini dile getiren Yusuf Kalkan, İSAM'ın tespit edilecek müftü ve vaizlerin yurtdışında görecekları dil eğitime destek vermesini talep etti.

Genel Kurul Üyelerimiz oy kullanırlarken

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Yeni MÜTEVELLİ HEYETİ

Türkiye Diyanet Vakfı'nın 23 Eylül 2000 Cumartesi günü gerçekleştirilen Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı'nda yapılan seçimde Mütevelli Heyeti üyeliklerine Halit Güler, Avni Kurt, Lütfi Şentürk, Şükrü Öztürk, İrfan Yücel ve M.Zeki Karakaya seçildiler.

Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz Diyanet Vakfı'nın senedi gereği yeni seçilen Mütevelli Heyeti'nin de Başkanı oldu.

Diyanet teşkilatımızın çeşitli kademelerinde yıllarca hizmet etmiş Mütevelli Heyeti üyelerimizi daha yakından tanımanız amacıyla biyografilerini veriyoruz.

Mehmet Nuri Yılmaz
Mütevelli Heyeti Başkanı

1943 yılında Erzurum'da doğdu. Küçük yaşta Kur'an-ı Kerim'i ezberledi. Devrin büyük alimlerinden Erzurum eski Müftüsü merhum Sakıp Danışman'dan dini ilimler tahsil etti. Sarf, Nahv (Arapça Gramer), Ma-

an, Bedi (Arap Edebiyatı), Mantık, Fıkıh, Fıkıh Usulü, Hadis, Hadis Usulü, Feraiz, Kelam ve Farsça okuyarak icazetname aldı. İlk, orta ve lise tahsilini Erzurum'da bitirdi. Yüksek öğrenimini Erzurum İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tefsir sahasında master yaptı.

İlk defa 1966 yılında Erzurum'da Kur'an Kursu Öğreticisi olarak göreve başladı. Bundan sonra sırasıyla; Vaizlik, Kültür Bakanlığı Müşavirliği, aynı Bakanlıkta Müfettişlik, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde Vakıf Kayıt Mütehasıslığı ve Mütercimlik, Din İşleri Yüksek Kurulu Raportörlüğü, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanlığı ve Çankaya Müftülüğü görevlerinde bulundu. Başarılı çalışmalarından dolayı Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan takdirname aldı.

1990 yılında Din İşleri Yüksek Kurulu Üyeliğine seçildi. 11 Aralık 1991 tarihinde Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığına atanan Mehmet Nuri Yılmaz, 3 Ocak 1992 tarihinden itibaren Diyanet İşleri Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz'ın yazdığı bir "Kur'an-ı Kerim Meali" bulunmaktadır. Ayrıca; "İçtihat Nedir, Müçtehid Kimdir?" adlı eseri ve yayına hazırlanmış "İbn-i Batuta Seyahatnamesi", "Ahilik ve Fütüvvet" bölümünün tercümesi ile "Kur'an'da Nesih", "Sünni ve Şii İhtilafının İcyüzü" ve Kur'an'da Talak" adlı eserleri vardır. Bilimsel toplantılarda; muhtelif konularda sunduğu tebliğleri ile gazete ve dergilerde yayınlanan çok sayıda röportaj, konuşma ve ilmi makaleleri 4 cilt halinde kitap olarak yayınlandı.

İslami ilimler üzerinde özel dersler vererek halen çeşitli üniversitelerde ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın değişik kademelerinde görev yapan çok sayıda öğrenci yetiştirdi.

Mısır Devlet Başkanı Hüsnü MÜBAREK tarafından "Devlet Nişanı" ile taltif edildi. Kırgızistan OSH Üniversitesi tarafından fahri profesörlük payesi, Azerbaycan

Bakü Uluslararası Ekoenerji Üniversitesi Arap-İslam Araştırmaları Fakültesi "İlahiyat Bilimleri Doktoru Diploması" verildi.

Ayrıca, aynı üniversite tarafından Azerbaycan'a götürülen hizmetler ve Azerbaycan-Türkiye ilişkilerine değerli katkılarından dolayı "Altın Şeref Madalyası" ile taltif edildi.

Mehmet Nuri Yılmaz; Arapça, Farsça ve Fransızca bilmektedir.

Halit Güler

Halit Güler

Mütevelli Heyeti II. Başkanı

1934 yılında Konya-Çumra İlçesi Alibeyhüyüğü kasabasında doğdu. İlkokula köyünde başlayıp Konya'da bitirdi. Köyün imamı olan babasından ilk dini bilgileri aldı ve Kur'an-ı Kerim öğrendi. Konya'da Bulgurcuk Tekkesi Kur'an-ı Kerim hocası Hakkı Özçimi'de hafızlığa çalıştı ve Dor-

lali Nasır Efendi'den Arapça okudu. Daha sonra Konya İmam-Hatip Lisesi'ne devam ederek ilk mezunlar arasında yer aldı. Yedeksubay olarak askerliğini tamamladıktan sonra Konya'da İmam-Hatiplik görevine tayin oldu ve görevi Büyükkumköprü Hasta Mehmet Camii'nde altı yıl sürdürdü. Bu arada arkadaşlarıyla birlikte Konya'da İslamın İlk Emri Oku Mecmuasını çıkardı ve beş yıla yakın bu mecmuanın yayın müdürlüğünü yaptı. Bu arada Konya Yüksek İslam Enstitüsü'nü 1965-1966 döneminde bitirdi ve Beyoğlu Merkez Vaizliği'ne atandı. On yıl kadar Beyoğlu Vaizliği yaptı ve bir yıl da Beyoğlu Müftülüğüne vekalet etti. Daha sonra da Kadıköy ve Fatih İlçe Müftülüğü görevlerinde bulundu.

Fatih Müftüsü iken Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığına atandı. Bu görevde iken Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığı'na getirilen Halit Güler Başkanlığın 16.04.1987 tarihli onayı ile Diyanet İşleri Başkanlığı'na vekaleten atandı. Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığından emekli oldu.

30 yılı aşkın hizmeti bulunan ve mesleki eğitim kurslarına katılan, çeşitli gazete ve dergilerde mesleki yazıları yayımlanan Halit Güler'in basılmış bazı eserleri şunlardır:

Ortaokullar için Din Bilgisi (1-2), İmam-hatip Liseleri Orta Kısım için Din Dersleri (1-2-3), Orta Asya'da İslamın Yeniden Doğuşu, Tuna Nehri Konuşsaydı, Çağdaş Dünyada Yeni Düzen Arayışları ve İslam, Çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmış mesleki araştırma, makaleler ve seyahat notları.

Halit Güler evli ve iki çocuk babasıdır.

Lütfü Şentürk

Mütevelli Heyeti üyesi

1936 yılında Trabzon/Çaykara Yukarı Kumlu Köyü'nde doğdu.

Hafızlığını babası İsmail Şentürk'ten tamamladı. Ahmet Hulusi Serdaroğlu'ndan özel surette Arapça okudu.

İlahiyat Fakültesini bitiren Şentürk, sırasıyla Tosya, Niğde ve Ankara Müftülüğü yaptı.

1978-1979, 1984-1988, 1990-1992 tarihleri arasında Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığında bulundu. 07.01.1980-20.01.1984 tarihleri arasında T.C. Bonn; 30.09.1988-15.10.1990 tarihleri arasında da Riyad Büyükelçilikleri Din Hizmetleri Müşavirliği görevinde bulundu. Din İşleri Yüksek Kurulu üyesi iken 1999 yılında kendi isteğiyle emekli oldu.

Din İşleri Yüksek Kurulu üyesi iken Seyfettin Yazıcı ile birlikte Başkanlıkça yayımlanan "Diyanet İslam İlmihali"ni yazdı. Ayrıca yine Başkanlıkça basılan "İslam İnanç Esasları", "Kurban" ve "İslam Dininde Haramlar ve Büyük Günahlar" adlı kitapları bulunmaktadır.

İrfan YÜCEL

Mütevelli Heyeti Üyesi

22 Haziran 1937'de Kastamonu'nun Oğul Köyü'nde doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra Kur'an-ı Kerim hıfzını da köyünde tamamladı. İstanbul İmam-Hatip Okulu'ndan 1960'da, İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nden 1964'de mezun oldu. Mezuniyetini müteakip Küre ilçe Müftüsü olarak göreve başladı.

Vatani hizmetinden sonra Din İşleri Yüksek Kurulu Raportörlüğü'ne atandı. 1968'de Devrakani İlçesi Müftülüğüne, 1970'de Bolu İl Müftülüğü'ne tayin edildi. Bu görevde iken 1976-1978 yılları arasında İstanbul Haseki Eğitim Merkezi'nde açılan ihtisas kursunu bitirdi. Nisan 1978'de de Din İşleri Yüksek Kurulu üyeliğine seçildi. 15 Nisan 1999 yılında da bu görevden emekli oldu.

"Peygamberimizin Hayatı", "Fe-raiz ve İntikal", "Hac Rehberi" adlı eserleri yayımlanmış olan İrfan Yücel'in, Diyanet Gazetesi, Diyanet Aylık Dergisi ve Diyanet İlmi Dergisi'nde neşredilmiş çok sayıda inceleme ve makaleleri vardır. Bunlardan bir kısmı, "Güncel Dini Konular" adlı kitapta yer almıştır.

İrfan Yücel

Şükrü Öztürk

Şükrü Öztürk

Mütevelli Heyeti Üyesi

1942 Yılında Vakıfkebir'de doğdu. İlkokulu Şalpazarı-Gökçe Köyünde, İmam-Hatip Okulu'nun birinci devresini Trabzon'da, ikinci devresini ise Kahramanmaraş'da bitirdi. 1962-1964 tarihleri arasında askerliğini jandarma olarak yaptı. Askerliği müteakip Kütahya Lisesi'ni bitirdi. 1965-1968 yılları arasında Ankara Çankaya İlçesi'nde imam-hatiplik, müftülük memurluğu ve vaizlik görevlerinde bulundu. 1966-1967 yıllarında Türkiye İmam-Hatip Okulları Mezunları Dernekleri Federasyonu Genel Başkanlığı yaptı. Bu arada Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni bitirdi. Daha sonra sırasıyla Trabzon İmam-Hatip Okulu Meslek Dersleri Öğretmenliği, aynı okulda Müdür Yardımcılığı, Düzce İmam-Hatip Lisesi Müdürlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı Olgunlaştırma Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojisi Dairesi Şube Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı Din Eğitimi Genel Müdürlüğü Şube Müdürlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı Olgunlaştırma Dairesi Başkan Yar-

dımcılığı ve Başkanlığı görevlerinde bulundu.

1984 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı, 1991 tarihinde Hac Dairesi Başkanlığı yapan Öztürk, 1992 tarihinde yeniden Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına atandı ve halen bu görevini sürdürmektedir.

Çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış makaleleri ile Diyanet İşleri Başkanlığınca yayımlanan "İslâm'da Birlik ve Beraberliğin Toplum Hayatındaki Önemi" isimli cep kitabı bulunmaktadır.

Orta derecede Arapça bilen Şükrü Öztürk, evli ve üç çocuk babasıdır.

Avni Kurt

Mütevelli Heyeti üyesi

1943 yılında Erzurum İspir İlçesi Maden Köyü'nde doğdu. Hafızlığını aynı köyde ikmal etti.

1965 yılında ilkokulu dışarıdan bitirdi.

1966 yılında Ankara Çankaya İlçesi Bademli Camii'nde "müez-

Avni Kurt

zin-kayyım" olarak göreve başladı.

1970 yılında Ankara Merkez İmam Hatip Okulu'nun birinci devresini dışarıdan bitirerek aynı caminin imam-hatipliğine atandı.

1974 yılında Ankara Anafartalar Akşam Lisesi'nden, 1979 yılında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Sosyal Bilgiler Bölümü'nden mezun oldu.

1982 yılında Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi İdari Bilimler Enstitüsü'nde master yaptı.

1985 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi İslami İlimler (İlahiyat) Fakültesi'nden mezun oldu.

1986 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı merkez teşkilatında APK Dairesi uzmanlığı kadrosuna atandı ve Dini Yayınlar Dairesi Başkanlığı Süreli Yayınlar Şube Müdürlüğü'nde görevlendirildi.

1987-1992 tarihleri arasında Amasya-Merzifon İlçesi ve 1992-1999 tarihleri arasında Ankara-Çankaya İlçesi müftülüğü görevlerinde bulundu.

26 Nisan 1999 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı Hac Dairesi Başkanlığı görevine atandı ve halen bu görevini yürütmektedir.

Özel olarak değişik hocalardan Arapça, Tefsir, Fıkıh, Kelam dersleri aldı. Çeşitli dergilerde ve Diyanet Gazetesinde yayımlanmış makaleleri ile "İmam-ı Azam'ın İbadet Hayatı" isimli telif bir eseri bulunmaktadır.

Avni Kurt evli ve beş çocuk babasıdır.

Mehmet Zeki Karakaya

Mütevelli Heyeti Üyesi

1947 yılında Erzurum'da doğdu. Kendi köyünde hıfzını tamamladı. 1962 yılında ilkoku-

Mehmet Zeki Karakaya

lu, 1966 yılında Erzurum İmam-Hatip Okulu'nun birinci devresini dışarıdan bitirdi.

1967 tarihinde Bayburt Merkez Karasakal Camii imam-hatibi olarak görev aldı. 1968-1970 yılları arasında askerlik görevini yaptı. 1970-1971 yıllarında Erzurum İmam-Hatip Okulu'nun ikinci devresini dışarıdan bitirdi. 1975 yılında Bayburt'tan Erzurum Gümrük Camii imam-hatipliğine naklen tayin edildi. 1979 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'nden mezun oldu ve aynı yıl Erzurum Müftülüğü'nde çalışmaya başladı. 1980 yılında Erzurum Müftü Yardımcılığına görevlendirildi. 1981-1984 yılları arasında Erzurum Müftülüğüne vekalet etti. 1985-1991 tarihleri arasında Kars Müftülüğü yaptı. 1991 yılında halen yürütmekte olduğu Bursa İl Müftülüğüne atandı.

Erzurum eski müftülerinden rahmetli M.Sakıp Danışman başta olmak üzere, bazı hocalardan özel dersler alan Karakaya evli ve beş çocuk babasıdır.

29 Mayıs Hastanesi'nde Bir İlke Daha İmza Atıldı

20.08.1999 tarihinden itibaren ruhsatlı olarak hasta kabulüne başlayan 29 Mayıs Hastanesi çok kısa bir zaman zarfında sağlık alanında sunduğu hizmetlerle başarıdan başarıya koşuyor.

Sağlığın her alanında hizmet veren ve bünyesinde uzman hekimler bulunduran, bu uzman kadrosu ile 24 saat aynı kalitede hizmet veren 5 yıldızlı bir hastane konumunda olan 29 Mayıs Hastanesi'nin özellikle Kalp ve Damar ameliyatlarında gösterdiği büyük başarılar sebebiyle, Kalp Damar Cerrahisi Bölümünün kurucusu Doç.Dr. Mehmet Salih Bilal'in görüşlerini aldık.

İstanbul Üniversitesi Kardiyoloji Enstitüsü'nden ayrılarak, ekibiyle 29 Mayıs Hastanesi Kalp Damar Cerrahisi Merkezini kuran Hastane Medikal Direktörü Doç.Dr. Mehmet Salih Bilal, üniversite ortamındaki imkansızlıklar yüzünden 9-10 ay sonraya ameliyat günü verdiğini, üniversite ve yurtdışında kazandığı deneyimi daha çok hastaya sunmak amacıyla üniversiteden ayrılma kararını vermek zorunda kaldığını ifade ediyor. 29 Mayıs Hastanesi'nde kısa süre içerisinde bebeklikten en ileri yaşa kadar yaklaşık 140 hastaya açık kalp ameliyatı uyguladıklarını ifade eden Doç.Dr. Mehmet Salih Bilal "Ameliyat ettiğimiz hastaların önemli kısmı bilimsel yayın olabilecek nitelikte ve biz bunları gelecek kongrelerde 23 bildiri halinde mes-

Doç.Dr. Mehmet Salih Bilal

lektaşlarımıza sunacağız" diyor ve bunlara örnek olarak ülkemizde ve dünyada ilk defa yapılan bazı ameliyatların da bulunduğunu ifade ediyor. Onbeş yaşındaki yüksek kolesterolü bir kız çocuğuna kireçleşmiş ve daralmış aort kapak hastalığı nedeniyle Ross-Konno ve Ostioplasti ameliyatı uyguladıklarını söyleyen Doç.Dr. Bilal bu ameliyat sayesinde hastanın diğer ameliyat yöntemlerine göre çok daha iyi bir yaşam elde edeceğini ve kan sulandırıcı ilaçlara ihtiyaç duymadığından risksiz bir şekilde anne olabileceğini belirtiyor.

Doç.Dr. Mehmet Salih Bilal, kalpten akciğere giden damarın bulunmadığı doğumsal kalp hastalarında unifokalizasyon ameliyatı ile bu damarların oluşturulduğunu ve aynı ameliyat sırasında kalpteki diğer bozuklukların da düzeltilmesiyle tam

bir şifa sağlanabildiğini belirtiyor.

Koroner by-pass ameliyatlarında sadece ameliyattan sonraki erken dönemde iyi sonuç elde etmeyi değil, uzun yıllar sonrasını düşünerek özel teknikler uyguladıklarını belirten Doç.Dr. M.Salih Bilal, yetmiş yaşın altındaki hastalarında yaptıkları by-passların %80'ini atardamarlar ile gerçekleştirmek suretiyle bu hastaların yeni bir by-pass ameliyatına ihtiyaç duyma ihtimallerini çok azalttıklarını belirtiyor. Koroner by-pass, kalp kapağı ve aort damarı ameliyatlarında şimdiye kadar hiç hasta kaybetmediklerini ve bunun dünya standartlarının üzerinde olduğunu vurguluyor.

Hedeflerinin daha çok hastaya hizmet etmek olduğunu ifade eden Doç.Dr. M.Salih Bilal, 29 Mayıs Hastanesi'nin bu konuda kâr amacı gütmeyen vakıf yapısıyla kendilerine destek olduğunu da sözlerine ekliyor.

Bazı düzeltilmesi güç veya ameliyat edilmesi çok zor diye nitelendirilen kalp hastalarının, kardiyologlar tarafından özellikle Türkiye Diyanet Vakfı 29 Mayıs Hastanesi'ne yönlendirildiğini ve bu hastaların ödeme gücü olmaması halinde Vakfın şimdiye kadar büyük destek sağladığını ifade ediyor.

Avrupa ve Amerika'da dini kurumların sağlık hizmetine ağırlıklı olarak eğildiğini ve çok başarılı hastaneler kurduklarını belirten Doç.Dr. M.Salih Bilal, 29 Mayıs Hastanesi'nin bu hastanelerden bazıları ile işbirliği aşamasında olduğunu ve bu işbirliğinin dinlerin evrensel dostluğunun mesajını da taşıyacağını ifade ediyor.

Türkiye Diyanet Vakfı'ndan Bosna-Hersek'li Öğrencilere Eğitim İmkânı

Eğitim alanında önemli hizmetler sunan Türkiye Diyanet Vakfı, özellikle yurtdışında yaşayan soydaş ve dindaşlarımızın dini alandaki ihtiyaçlarını karşılamak üzere yürüttüğü eğitim-öğretim hizmetlerine devam ediyor.

Bu çerçevede, Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü tarafından 1999-2000 öğretim yılında İçel Bozyazı'nda açılan; yurtdışından gelip bu okulda öğrenim görecektür bütün öğrencilerin her türlü ihtiyacının Türkiye Diyanet Vakfı tarafından karşılanacağı İmam-Hatip ve Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nde öğrenim görecektür öğrencilerden Bosna-Hersekli 14, Makedonyalı 9 öğrenci ülkemize geldi.

İçel Bozyazı'nda Balkan ülkeleri, K.K.T.C., Türk cumhuriyetleri ile Türk ve akraba topluluklarındaki soydaş ve dindaşlarımızın aydın, din ve vicdan hürriyetine saygılı, çağımızın müsbet ilimleri ile mücehhez din adamı ihtiyacını karşı-

lamak amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından imzalanan bir protokol çerçevesinde açılan Bozyazı

İmam-Hatip ve Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nde öğrenim görecektür, çoğunluğu şehit çocuğu olan Bosna-Hersekli 14 öğrenci ile Makedonyalı 9 öğrenci Ankara'ya geldi.

Öncelikle Anıtkabir'e götürülen ve Ankara'nın tarihi, turistik yerleri gezdirilen öğrencilere Türkiye Diyanet Vakfı Genel Merkezi'nde tanışma ve kaynaşma amacıyla bir yemek verildi.

Yemek esnasında öğrencilere hitaben bir konuşma yapan Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü Mehmet Kervancı, öğrencileri Türkiye'de görmekten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, ilim öğrenmenin faydaları üzerinde durdu.

Cehaletin karanlık demek olduğunu vurgulayan Mehmet Kervancı, insanların önünü aydınlatan en önemli faktörün ilim olduğunu belirtti. Huzur ve barışın bilgili ve inançlı insanların eliyle olacağını belirten Kervancı, "Ülkemizde ve

dünyamızda huzur istiyorsak, bunu ancak ilmin ışığında yapabiliriz. İlimsiz ve inançsız toplumların geleceğe ümitle bakmaları mümkün değildir. Sizler burada alacağınız eğitimle ülkenizin ve dünyanın barışına katkı sağlayacaksınız.” dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın eğitim alanında önemli hizmetler sunduğunu belirten Mehmet Kervancı, en kalıcı yatırımın eğitim olduğunu belirterek, öğrencilerin de kendilerini en iyi şekilde yetiştirmelerinin şart olduğunu söyledi. Her alanda iyi yetişmiş insanların toplumda saygın bir yerinin olacağını belirten Kervancı, “eğer toplumda saygın bir yere gelmek istiyorsanız kendinizi iyi yetiştirmek durumundasınız. Dünyayı iyi tahlil etmek ve insanlığın problemlerine çözüm üretmek için iyi eğitim görmek ve kendinizi daima geliştirmek durumundasınız.” dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın çağdaş ilimlerle mücehhez insanlar yetiştirmek üzere Osta Asya'da ve Balkanlar'da okullar açtığını belirten Mehmet Kervancı, “Biz bu okulları açarken hiçbir menfaat beklentisi içinde olmadık, hiçbir menfaatimiz de yoktur. Tek dileğimiz ve beklentimiz sizlerin iyi eğitim görmeleri ve soydaşlarımıza güzel hizmetler sunmanızdır.” dedi.

Milli Eğitim Bakanlığı, Dış İşleri Bakanlığı, YÖK ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile yurtdışından getirilen ve İçel Bozyazı İmam-Hatip ve Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nde öğrenim görecektir. Bosna-Hersekli öğrencilerin yanı sıra, önümüzdeki günlerde Kosova, Hırvatistan, Kırım, K.K.T.C., Sancak, Bulgaristan ve Batı Trakya'dan gelecek öğrencilerin bütün masrafları da Türkiye Diyanet Vakfı tarafından karşılanacak.

Türkiye Diyanet Vakfı'nı Ziyaret Eden Kosova Heyeti

Dışişleri Bakanlığı'nın davetlisi olarak ülkemize gelen Türk Demokratik Birliği Başkanı Mahir Yağcılar, Türk Yazarlar Derneği Başkanı Altay Suray Receboğlu, Kosova Türk Temsil Kurulu Koordinatörü Ferhat Derviş, İnsani Yardım Merkezi Hukuk Fonu Üyesi İskender Nuzbak ve üç kişiden oluşan heyet Vakfımızı da ziyaret ederek görüş alışverişinde bulundu.

Vakfımız Genel Müdürü Mehmet Kervancı ile bir süre görüşen konuk heyete Vakfımızın yurtiçinde ve yurtdışında gerçekleştirdiği hizmetler hakkında bilgi verildi.

Vakfımız Genel Müdürü Mehmet Kervancı, öncelikle konuk heyeti ülkemizde görmekten duyduğu memnuniyeti dile getirerek,

Türkiye Diyanet Vakfı'nın kurulduğu tarihten itibaren sosyal, kültürel, dini, milli ve eğitim alanlarında önemli hizmetler sunduğunu ve büyük bir boşluğu doldurduğunu anlattı.

Özellikle Türkiye Diyanet Vakfı'nın yurtdışına yönelik hizmetlerinden söz eden Mehmet Kervancı, Vakfın Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Türkmenistan ve Dağıstan'da birer ilahiyat fakültesi, Bulgaristan'da Sofya Yüksek İslam Ensittüsü açtığını, yine Azerbaycan, Romanya, Türkmenistan ve Nahçıvan'da da bir lise açtığını belirterek, bu okullarda öğrenim gören öğrencilere burs tahsis edildiğini ve hemen hemen bütün masraflarının da Türkiye Diyanet Vakfı tarafından karşılandığını belirtti.

Kosova heyeti de Türkiye Diyanet Vakfı'nın gerçekleştirdiği hizmetlerin takdire şayan olduğunu belirterek, Vakfın, Türkiye'deki ilahiyat fakülteleri ve imam-hatip liselerinde okutulmak üzere Kosova'dan öğrenci getirmesini, dinî ve millî yayınlara önemli ölçüde ihtiyaç duyulduğunu ve Peygamberimizin doğum haftası olan Kutlu Doğum Haftası'nın Vakıf tarafından Kosova'da da bir dizi etkinliklerle kutlanmasını talep ettiler.

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü Mehmet Kervancı da söz konusu taleplerin değerlendirilerek imkanlar ölçüsünde karşılanacağını söyledi.

PANEL

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları son günlerde ülkemizin gündemini meşgul eden irtica konusuna açıklık getirmek amacıyla **"İrticadan Fütürizme Yeni Akımlar ve Gençlik"** konulu paneller dizisinin ikincisini gerçekleştirdi.

Panelde öncelikle **"Kültürel ve Dinî Akımlar"** üzerinde durularak, konu sahasının uzmanı bilim adamları tarafından çeşitli yönleriyle ele alındı. Özellikle ülkemiz gençliğinin kültürel ve dini akımlar karşısındaki durumunun tartışıldığı panelin oturum başkanlığını Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden Prof.Dr. Naci Bostancı yaptı. Panele konuşmacı olarak Gazi Üniversitesi Çorum İlahiyat Fakültesi'nden Prof.Dr. Hasan Onat, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Prof.Dr. Mustafa Erdem ve Polis Akademisi'nden Doç. Dr. İhsan Bal katıldı.

Ülkemiz gençliğini etkileyen sosyal ve felsefi akımlar, bunların Batı'daki doğuşu ve geçirdikleri süreç, ülkemizdeki etkisi ve bu etkinin gençlik üzerindeki bu günkü yansımalarının değerlendirildiği panelin açış konuşmasını Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu yaptı.

İrticadan Fütürizme Yeni Akımlar

Ayşe Sucu

TDV Kadın Kolları Başkanı

Gençliğin bir ülkenin en büyük zenginlik kaynağı ve potansiyel gücü olduğunu vurgulayarak sözlerine başlayan Ayşe Sucu, bu zenginlikten gençliğine sahip çıkan ve onu doğru yola yönlendirmeyi başarabilenlerin istifade edebileceğini ifade etti. Pedagog ve psikologların, gençliği, etkiye açık bir olgu olarak kabul ettiklerini belirten Sucu, "Etkiye açık demek, eğitime de açık demektir. Eğer, ülkemizde gençliğimizin problemlerinden söz edeceksek, önce onların eğitimini ciddiye aldığımızı göstermemiz gerekmektedir. Ne verdik, ne istiyoruz?"

Biz, galiba, biraz vermeden bulma kolaycılığı içindeyiz." dedi.

Türk gençliğinin zararlı akımlar karşısında korunmasız durumda olduğunu belirten Ayşe Sucu,

bep olduğunu ifade eden Ayşe Sucu, "Bu karmaşa, bugün de hâlâ devam ediyor. Olay öyle bir hal aldı ki, tek kriter Batı oldu. Artık, Batı'dan gelen, din yorumu bile olsa, kutsal kabul ediliyor. Sanki bu millet tarih sahnesinde bilmem kaç bin yıllık bir birikime sahip değil gibi, sanki ilk kez yeni bir kültür ortamıyla karşılaşılıyor gibi. Milletçe içinde bulunduğumuz zaafı çok iyi tahlil etmemiz gerekiyor. Zaafılarını tanımayanlar, elbette zaafılarına yenik düşerler." dedi.

Hem Batının hem de kendi kültürel değerlerimizin iyi tahlil edilerek kendimize uygun oluşumların meydana getirilmesinin gerekliliği üzerinde duran Ayşe Sucu, "Kendi kültürümüzü, tarihimizi bilmediğimiz, iyi analiz etmediğimiz halde, onu geri kalmışlığımızın sebebi olarak değerlendirebiliyoruz. Batı'yı iyi tahlil etmeden, tanımadan, onun her şeyini yüce ve doğru olarak kabul ediyoruz. Hem kendimizi, hem Batı'yı, hem de bütün dünyayı iyi araştırıp, iyi değerlendirerek kendi yenimizi yaratmamız gerekmektedir." dedi

Türkiye'de gençliği etkileyen düşünce ve kültürel eğilimlerin en büyük ortak paydasının, siyasal ideolojik bir içerik taşımaları olduğu-

nu ifade eden Sucu, "Siyasallaşmak isteyen her düşüncenin sunumunda, toplumsal katmanları ayırıştırma çabası vardır. Toplumsal ilginin karşı oluşlarla, muhalefet güdüsüyle sağlanabileceğine dair kör bir teamül egemendir. Oysa, karşı oluş ve muhalefet psikolojisi, büyük kitleleri değil, memnun olmayan küçük azınlıkları motive edebilir. Nitekim, böyle olmuştur ve marjinal düşünce ve hareketler, azınlık beklentilerinin söylem biçimine dönüşmüştür." dedi.

Kimlik problemini çözememiş bir ülkenin bilim adamı ve aydınlarının çözüm değil buhran üreteceğini iddia eden Ayşe Sucu, bu buhranın zamanla, alttaki sağduyuyu zedeleyeceğini de sözlerine ekledi.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu sözlerini şöyle bitirdi: "Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları olarak biz, bu temel problemimizi masaya yatırıyoruz. İrticadan Fütürizme Yeni Akımlar ve Gençlik konulu panelimizin ikincisini bugün, Kültürel ve Dinî Akımlar alt başlığıyla, hocalarımızla tartışacağız. Umulur ki, buradaki tespit ve teşhirler, gençliğimizin hayrına vesile olur ve ülkemizin aydınlık geleceğine hiç kimse gölge düşüremez."

"Gençliğimiz, zararlı akımlar ve düşünceler karşısında savunmasız kaleler gibidirler. Dünya avuçlarının içinde, internete giriyor ve bütün dünyayı izliyorlar. Ne arıyor, neyin peşinde bu belli değil. Heyecanlı, maceraperest, cıvı cıvı ama istikametsiz. Gençlik, her türlü düşünce sisteminden, felsefi akımdan, hayat tarzından her an etkilenebilir. Şüphesiz, gözünü dünyaya kapamayacak, gördüğünden ister istemez etkilenecek." dedi.

Tanzimattan itibaren, tepeden tırnağa, bütün bir toplum olarak batılılaşma sendromuna kapıldığımızı, bunun da bir karmaşaya se-

lar ve Gençlik

Prof.Dr.Naci Bostancı

Modernliğin son 200 yıllık tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkan bir kavram olmadığını, tarihe bakıldığında 5. yüzyılda Romalılar'ın, kendilerini modern olarak takdim ettiklerini ifade ederek sözlerine başlayan Prof.Dr.Naci Bostancı, Türkiye'de ise bu kavramın gelecekte bir şekilde toplumumuzun ulaşabileceği bir dünya tahayyülünü ifade eden bir kavram olarak kullanıldığını söyledi.

Literatürde ise modernliğin, sanayileşmeyle, şehirleşmeyle beraber ortaya çıkan yeni toplumsal hareketleri, yeni siyasal toplum modellerini, insanoğlunun çevresiyle kurduğu yeni ilişkileri anlatmak için kullanıldığını belirten Bostancı "Gerçekten de, modern dönemler, günahlarıyla ve sevaplarıyla, geçmişten, kendisinden önceki tarım ve ticaret döneminden, hayvancılık döneminden, tarım ticaret ve hayvancılık üzerine örgütlenmiş toplumsal ve politik sistemlerden bütünüyle farklıdır, radikal bir biçimde her türlü nitelikleri itibarıyla derin bir kopuşu gösterirler." dedi.

Modernlik öncesi toplumsal yapıların en bariz örneğinin ortaçağdaki yaşam biçiminde görülebileceğini belirten Naci Bostancı Ortaçağdaki köylerdeki hayat tarzlarından örnekler verdi. O dönemde

zamanın çok geniş aralıklarla yaşandığını, insanların birbirleriyle ilişkilerinin sınırlı olduğunu belirten Bostancı, buna rağmen insanların temel doğular etrafında birleştiklerini söyledi.

Bu toplumların politik yapılarının belli bir homojenlik, belli bir benzerlik ve yeknesaklık üzerine kurulu olduğunu belirten Bostancı, modern zamanlar da aynı şekilde heterojenliğin, karmaşanın, farklı alanlarda bir tür gettolar, lokal evrensel oluşturan farklı kültürlerin, eksenlerin, farklı dünya tahayyüllerinin olduğunu belirtti.

Modernliğin bir tür heterojenlik ve bir tür farklılık olduğunu belirten Bostancı "esasen, modern dünyada toplumlar bu tür farklılıklar üzerine, farklı renkler üzerine, farklı kültürel yaklaşımlar üzerine nasıl siyasal birliklerini, toplumsal birliklerini sağla-

yabilecekleri gibi derin bir problemle karşı karşıyalar. Bunun çözümü, herkesi, tıpkı Ortaçağ'da olduğu gibi, homojen bir dünya içerisinde toparlamak değil, bu son derece ümitsiz bir gelişme olur; ama, mevcut farklılıklarla birlikte, insanları bir arada tutacak birtakım formülleri de bulmak gerekir. Yoksa, bütünüyle birbirinden kopmuş, yalıtılmış evrenlerin birliğinden ve beraberliğinden ortak bir dünya tasavvurundan bahsedebilmek, onları bir arada yaşatabilmek mümkün olmaz." dedi.

Geleneksel dünya içerisinde insanların ruhani olanla dünyevi olanın kardeş olduğu bir evrende yaşadıklarını, Fizik ve metafizik dünyanın iç içe olduğunu belirten Prof.Dr. Naci Bostancı modern dünyada ise insanoğlunun fizik ile metafizik olan arasına sert bir hat çizdiğini belirterek, "Böyle bir dünyada, insanlar, bir yerde, tabii ki, çok akli bir dünya içerisinde kalplerinin ve duygularının seslerini duyabilecekleri, yanısını bulabilecekleri birtakım başka fetişistik, başka büyüleyici, başka mistik anlamlar üretme yoluna gittiler. Böyle bir dünyada, başka büyüleyici unsurlar öne çıkıyor ve bu tür kışkırtıcı ve ayartıcı ekollerin içerisinde tabiatıyla son derece saçma, son derece tutarsız, aslında sadece ciddi bir metafizik boşluk dolayısıyla kendisine müşteri bulabilen ekollerin de ortaya çıkışına velev ki imkân veriliyor; mesela, Satanizm gibi bir ekolün kendisine taraftar toparlayabilmesi veyahut da, aslında rasyonel olarak da tahlil edildiğinde ipe sapa gelmez birtakım düşüncelerin kendi etrafına taraftar toparlayabilmesi gibi." dedi.

Prof.Dr. Naci Bostancı konuşmasının sonunda "Neticede, modernlik, karşımıza bu tür metafizik alanın boşaltıldığı, büyüünün bozulduğu, dolayısıyla da bu boşluğun üzerine çok çeşitli büyüleyici hikâyelerin yazıldığı bir tablo çıkarıyor." dedi.

Prof. Dr. Mustafa Erdem

Tebliğinde kısaca, özellikle 16. Asırdan sonra ortaya çıkan ve bugün Türkiyeyle birlikte belli ölçülerde dünyayı etkileyen fikir akımlarının adından ve genel karakteristiğinden bahseden Prof.Dr.Mustafa Erdem, konuşmasında daha çok insanların bu tür akımlara neden ilgi duydukları, bu akımların nasıl ortaya çıktığı ve bu akımların ortak özellikleri üzerinde durdu.

Din olgusunun Kur'an'ın temas ettiği şekliyle, yaratılıştan gelen bir olgu olduğunu vurgulayan Erdem, insanların tarih boyunca bu olgudan hiçbir zaman ayrılmadıklarını belirterek, "Her ne kadar bireysel olarak kendilerini belli bir dinin değer ölçüleri kapsamı dışında mütalaa etseler bile, belli ölçülerde yine dinin kapsama alanı içerisinde kalırlar. Dolayısıyla, din, insanın doğuşundan itibaren ölene kadarki hayatının, dün de etki alanı, bugün de belirleyici unsuru olmuştur desek yanılmış olmayız." dedi.

Her dinin mutlaka müntesiplerini kurtuluşa yönlendirmeyi hedeflediğini belirten Mustafa Erdem, her insanın maddi ve ruhanî dünyasını din olgusuyla garanti kapsamına almak istediğini ifade ederek, "Dolayısıyla, her insan, bir şekilde belli bir dine inanmak suretiyle yaşadığı hayatı anlamlı ve öldükten sonraki hayatı garanti etmek ister. Bu çerçeve içerisinde bakıldığında, her dinin bireyleri etkileme alanı olduğu gibi, kurtuluşa inandığına inanan insanların da aynı değerler ile başkalarını kurtarma gayretleri içerisinde oldukları da gözden kaçmaz." dedi.

Prof.Dr. Mustafa Erdem bu bağlamda Türkiye'nin İslâm dışı dinî akımlar çerçevesinde en çok Hristiyanlık kaynaklı dinî akımların etki ve baskısı altında kaldığını, hatta genelde İslâm dünyası ve insanlığın Hristiyanlık kaynaklı dinî ha-

reketlerin kapsama alanı içerisine girdiğini belirtti.

Dinî akımların ortaya çıkmasında çok farklı etkenlerin olduğunu belirten Mustafa Erdem, bunun sadece Hristiyanlık dinî hareketliliği için değil, aynı zamanda İslâm ve Uzakdoğu dinleri için de geçerli olacak genel kriterleri ifade ettiğini söyleyerek bunlara kısaca açıklık getirdi.

Bunun bir sebebinin dinî hareketlerin temelinde, en olumlu anlamıyla, insanın en güzeli arama ve onu yaşama tutkusu olduğunu vurgulayan Erdem, "Bir başka bakış açısıyla, insanın kendi inandığını doğru olarak kabul etmesi ve bu doğruyu bir başkasıyla paylaşma arzusudur." dedi.

Dini hareketlerdeki bir başka sebebin de insanları, var olan dinî yaşantılarının doğru olmadığı, orijininden saptığı iddiasıyla yeni doğruları arama arzusu olduğunu belirten Erdem "İslâm kültüründeki selefiyecilik akımı olarak görülebilen bu hadise, bir anlamda dinde öze dönüşü, dogmaları arama arzusu şeklinde görülebilir. Ama, bütün bunları kendi iç doneleri adına değerlendirmekle birlikte, yayılmacılık arzusunda bulunan bir Hristiyan kültürün diğer toplumlara etkisi, ister istemez bu dinî yaşantının arka planında farklı dürtülerin, farklı duyguların olabileceği hissini insana veriyor. Bu perspektiften bakıldığında, din olgusunun yayılmacı karakterinde, altında başka şeyler olduğu hissi insanı rahatsız ediyor. Yine Hristiyanlık adına olaya bakılacak olursa, insanların dinlerini çeşitli çıkarlara araç olarak kullanma duygusundan dolayı etkileşim aracı olarak kullandıklarını söyleyebiliriz. Nitekim, Batı kültüründe, bu amaçla farklı kültürlerle nüfuz imkânı için belli verilerin ve belli girdilerin sağlandığı gözden uzak tutulmamalıdır." dedi.

İşin bir başka versiyonun da in-

sanların dinî kendi duygularının aracı olarak kullanma arzuları neticesinde yaymaya çalıştıkları hususu olduğunu belirten Erdem, "Nitekim, yine, yeryüzünde Hristiyan kaynakla dinlere, dinî hareketlere baktığımız zaman, kişilerin kendi egolarını tatmin noktasında da onu başkalarına yaydıklarını görürüz." dedi.

Bir başka olayın da insanın, din adına olmayan bir şeyi, dinî bir kılfı giydirmek suretiyle başkalarına aktarma duygusu olduğunu vurgulayan Prof.Dr. Mustafa Erdem, bir diğer hususun da insanların çıkar sağlama noktasında, başka bir dini dejenere etme adına ortaya koyduğu uygulamalar olduğunu belirterek "Bunu biraz daha somutlaştırmak istersek, bugün, ülkemizde, özellikle Hristiyan kaynaklı dinî hareketlerin etki alanının alabildiğine genişlemiş olmasında, İslâm'ın çağın gereklerine cevap veremiyor olma iddiası, buna mukabil Hristiyan kültürün bu anlamda onları hem maddeten, hem de manen doyuma ulaştıracağı telkini yatıyor." dedi.

Satanizm konusuna da değinen Erdem, Türkiye'de Satanizmin yayılmasındaki ana sebebi gençlerin din duygusundan yoksun olarak yetişmesine bağlayarak, "Satanizmin ortaya çıkış ve uygulama şekli itibarıyla dinle hiç alakası yoktur. Tamamen materyalist bir ateist

kültür olarak, bir uygulama biçimi olarak ortaya çıkmıştır. Fakat, insanın dine olan zaafiyeti dolayısıyla, gençlerin kendi şehve arzularını, kendi macera arzularını tatmin için din kılıfına sokulmuş ve bu şekilde insanlara takdim edilmeye çalışılmıştır.” dedi.

Prof.Dr. Mustafa Erdem konuşmasının sonunda dini hareketlerin çeşitli sebeplerle insanları etkilediğini belirterek, “Dini hareketler, çeşitli sebeplerle insanları etki alanlarında tutabilirler; ama, bu etki alanlarında tutmanın altında da, kendi dinî donelerini bulmaları lazım. Bunun için de, genellikle kutsal kitap, peygamber, metafizik dünya, ahiret anlayışı, hep bu dinî hareketlerin ortak noktası olarak karşımıza çıkar. Burada, Müslüman bir kültüre ve İslamî bir dinî geleneğe sahip olan Türkiye Cumhuriyetinde, insanlarımızın, olmaması lazım geldiği halde Batı merkezli dinî hareketlerin etkisinde kalmasının temel sebebi, kendi dinlerini, kendi geleneklerini, kendi örflerini yeterince öğrenememiş olmalarıdır. Eğer, dinin ne olduğu, insan hayatını nasıl ve ne kadar etkilediği net bir şekilde tespit edilebilirse, o zaman bireyin karşı karşıya kaldığı dinî telkinlerin, ne kadar onun anladığı din çerçevesi içerisinde kendi hayatını etkileyeceğine dair bir duyarlılık ortaya çıkar. Ama, bugün, gençlerimiz çeşitli sebeplerle, kendi dinlerini, kendi kültürlerini öğrenememeleri, dolayısıyla, ama din adına bazı kaygıları da, gelenekten veya fıtrattan biliyor olmaları dolayısıyla, başka dinlerin veya dinî akımların etki alanına girmiş bulunmaktadır. Bugün, toplum içerisinde karşı karşıya kaldığımız karmaşanın ve Hristiyan merkezli dinî hareketlerin ülkemizde bu kadar yaygın hale gelmesinin temel sebebi budur.” dedi.

Bu tür dini hareketlerin Türkiye için büyük bir tehlike arzettiğine işaret eden Prof.Dr. Mustafa Er-

dem, “Şunu açık olarak belirtmek gerekiyor ki, bugün Batı dünyası için belki de bir anlamda geçerlilik arz eden bu dinî hareketlilik, Türkiye için tehlikeli bir boyut arz etmektedir. Batı için geçerlidir dememin sebebi, bugün ister Katolik, ister Ortodoks, isterse Protestan kiliseler olsun, kendi müntesiplerini dinî duygu noktasında tatmin edememeleri dolayısıyla, kilise nüfuz kaybetmekte, üye kaybetmektedir. Belki de olaya farklı bir bakış olarak kazandırılabilir mi diye düşünüyorum, kilise, insanları, İslâm’a gitmesin, mistisizme gitmesin, Uzakdoğu kültürüne gitmesin diye budayan dalların altından fıskıran yine filizlerle, zararı yok başka kültür de olsa, yine İsa merkezli, yine İncil merkezli, yine Hristiyan merkezli bir dinin kapsam alanında kalsın mantığıyla, mensuplarını ve insanları İncil çerçevesine, İsa çerçevesine çekmeye çalışmaktadır.” dedi.

Doç. Dr. Sönmez Kutlu

Doç.Dr. Sönmez Kutlu tebliğinde dinî akımların Türkiye’de gençlik üzerindeki tesirleri ve gençlerin bu akımlara neden meyledittikleri konusunda durarak, Türkiye’de 1998 yılında yapılan bir ankete dayalı olarak gençliğin cemaatlara niçin fazla ilgi duyduğunu analiz etmeye çalıştı.

20. Yüzyılın sonunda gerek İslam dünyasında gerekse Batı’da dinî değerlerin yükselişe geçtiğini

belirten Sönmez Kutlu, “Bunun adını önce, dinî uyanış olgusu olarak koymak istiyorum. Şu anda, dünyada ve İslâm dünyasında ve Türkiye’de yaşanmakta olan dinî hareketler, bu olgunun bir parçasıdır ve bununla yakından ilişkisi vardır. Ben, normalde, bu kanaati bir akademisyen olarak benimsiyorum ve bu işi, bütün inanırları veya İslami uyanış olgusu içerisinde gösterilen bütün tezahürleri fundamentalizm olarak göstermenin yanlış olduğunu düşünüyorum.” dedi.

1998 yılında yapılan bir araştırmanın neticelerine dayalı olarak Türkiye’deki gençlik ile din arasındaki ilişkinin tespitini yapan Doç.Dr. Sönmez Kutlu “Türkiye’de gençliğin bir defa kimlikle kişiliğin oluşmasında dine birinci önceliği vermektedir. Yani, Türkiye’de gençler, kimliklerini oluştururken, din birinci öncelikli yeri almaktadır ve bu yapılan anket so-

nucunda yüzde olarak ifade edecek olursak, diğer bütün kimlik oluşturuıcı unsurlarla karşılaştırıldığında, yüzde 14 ile birinci sırayı almaktadır. İkinci olarak, Türkiye’de, gençler inanç olarak İslâm’ı benimseme bakımından yüzde 89’u itibariyle Müslüman olduğunu ifade ediyorlar. Üçüncü olarak, bu gençlerin dinî anlayışı, temelde geleneksel bir anlayışa dayalıdır ve temelde aileden aldığı dinî bilgiler çerçevesindedir ve bunu oran olarak ifade edecek olursak, 2210 denekten yüzde 48’i cevaplarında dinî bağlılığı aileden öğrendiğini ifade etmektedir.

Dördüncü olarak, yaşamı anlamlı kılan şeyler açısından gençlere bir soru yöneltildiğinde, bunlardan yaklaşık yüzde 21’i bu dinî yaşamı anlamlı kılan, daha doğrusu hayatı anlamlı kılan şeylerden birincisinin din olduğu üzerinde cevap vermektedir.” dedi.

Anketten çıkan bir başka neticenin de Türkiye’de, gençler arasında en çok konuşulan konuların başında, yüzde 13,6’yla öncelikli sırayı dinin aldığını belirten Kutlu, “Sadece günlük maçlar ya da benzeri şeyler olursa yüzde 70 o konuşulmaktadır, ama onun dışındaki oranlamalarda, din en çok konuşulan konuların başında gelmektedir.” dedi.

Doç.Dr. Sönmez Kutlu ankete göre gençlerin %71’e yakınının çözüm kaynağı olarak dinî cemaatleri bir umut kaynağı olarak gördüklerinin ortaya çıktığını belirterek, “Bütün bunlar bize neyi gösteriyor: Türkiye’de, gençlik, gerçekten dine karşı büyük bir ilgi duymaktadır ve bu ilginin, bilgi kaynağı olarak, geleneksel olarak aileden ve birtakım kitap okumalarla sağlandığını anlıyoruz. Bu dinî uyanış olgusu, evrensel bir olgudur ve Türkiye’deki yansıması ve Türkiye’de gençlik üzerinde dinî rolü budur. Bir defa bunu kabul etmemiz gerekiyor. Evet, Türki-

ye’de, din, bir siyasî, dinî ve sosyolojik vakiadır, olgudur.” dedi.

Bu olguda yer alan insanların çeşitli gruplar şeklinde tanımlandığını belirten Doç.Dr. Sönmez Kutlu, bunların genellikle siyasî olan, siyasî olmayan, modernist, fundamentalist veya değişik şekillerde ifade edildiğini söyledi.

Özellikle gençlerin bu gruplar içerisinde yer almalarının nedenlerini açıklayan Kutlu, “Türkiye’deki gençliğin, bu saydığımız gruplarda yer alması itibariyle veya özellikle aşırı gruplara çok fazla ilgi göstermesinin temelinde neler var? Bunu çözümlemeye çalışacak olursak, karşımıza çıkan tablo şöyle: Bir defa, daha önce vermiş olduğum araştırma neticelerine göre Türk gençliği, genel olarak, geleneksel bir din anlayışına sahip ve ailede ne kadar öğrenmişse, daha sonraki hayatında o kadarıyla genelde yetiniyorlar ve bu günümüzdeki toplumsal değişimin ve modernitenin getirmiş olduğu hayat içerisinde, maalesef, dinî bakımdan gençlerin ihtiyaçlarını karşılayabilmekte yetersiz ve bu sebeple de eski kalıplar içerisindeki din anlayışını savunmak durumunda kaldığında, kendisini birilerine karşı konuşturmak zorunda kalıyor ve gençler o zaman daha sistematik düşünme yerine, daha yüzeysel ve var olan dogmaları savunma yoluna gidiyor ve bu çoğu kere onları şiddet kullanmaya kadar sevk edebiliyor veya şiddet kullanmaya götürebiliyor. Yani, şiddete sevk eden en önemli sebeplerden birisi, insanın yetişmiş olduğu toplum yapısı. Özellikle, şu anda biz, gele-

neksel toplum yapısının içinde yer aldığımızdan, modernleşemediğimizden... Bunu ben şu anlamda kullanıyorum: Yani, sistematik düşünebilen, herkese aynı söz hakkı veren medeni bir toplum haline gelememiş olduğumuzdan dolayı, eski kültürümüzden bize gelen şeyleri, sonuna kadar, eğrisi, doğrusu, yanlış, hatalısını veya doğrusunu araştırmaksızın, onu aynen kabul etmek suretiyle yaşamak istiyoruz veya böyle yaşamak isteyenler, gençlik arasında büyük bir oranı oluşturuyor. Bunun örneğini Harekelerde yaşadık.” dedi.

Şu anda, Türkiye’de yaşanan en önemli kriz ve en önemli problemin bilgi boşluğundan kaynaklandığını belirten Sönmez Kutlu, Türkiye’deki gençlerin aşırı akımlardan uzaklaştırılmasının en önemli yolunun bilgi boşluğunun kapatılmasından geçtiğini söyledi.

Gençlerin bu tür akımlara gitmesinin sebeplerini sıralayan Doç.Dr. Sönmez Kutlu bunların, gençlerin aidiyet psikolojisi içerisinde hareket etmeleri, gençlerin kendilerini ifade edebilme istekleri olduğunu belirterek, “Türkiye’de, bu genç ve dinamik gençliğin enerjisini kullanabilecek alanlar oluşturulmuş değil; gerek dinî bilgilenme bakımından, gerek sosyal aktiviteler bakımından bu çok büyük bir eksiklik olarak karşımızda durmaktadır.” dedi.

Bu problemlerin çözümü konusunda da değinen Sönmez Kutlu bunun da gençlerimize İslâm’ın bir ferdi sorumluluğu esas alan din olduğunu anlatmanın gerekliliği üzerinde durarak “Bilgi açığını kapatarak, gençlerimizi eğer iyi bir bilgi donanımıyla donatırsak istismardan kurtaracağız ve onların birtakım güçlerinin, enerjilerinin heba olmasını önlemiş olacağız ve böylece daha dinî sorumluluğu, ferdi sorumluluğu esas alan bir din anlayışıyla yüklenmiş, o anlayışla hareket eden gençliği o zaman ancak oluşturabileceğimize inanıyorum.” dedi.

Doç.Dr. İhsan Bal

İhsan Bal konuşmasına genel anlamda terörizmin ne anlama geldiği ve teröristlerin neden bu terör olayına girdiğini açıklayarak başladı.

Terörizmin özellikle insanlığın tarım toplumundan sanayileşmeye geçmesiyle birlikte hak arama adı altında başgösterdiğini söyleyen Bal, "Bilindiği üzere, tarım toplumundan sanayi toplumuna geçme gibi evrelerde kapitalizm tabii akabinde hızlı bir tırmanışa geçerken, bunun karşısında özellikle işçi sınıfının haklarının korunması gibi Marksizme de temel oluşturan gelişmeler söz konusu oldu ve 19 uncu Yüzyıla geldiğimizde özellikle 18 ve 19 uncu Yüzyıl daha ziyade, böyle bağımsız terör gruplarının görüldüğü zamandır. Bu gruplar "bize egemen olanlar, elimizden her şeyi almışlar, bu sistem içerisinde hiçbir şeye ulaşmamız mümkün değil" gibi söylemlerle kendilerini motive ediyorlar. Bu anlamda dünya terör olaylarını yaşama-ya başlıyor." dedi.

20 nci Yüzyıla gelindiğinde daha önemli değişimlerin olduğunu ve terörizmin uluslar arası bir anlam kazandığını belirten İhsan Bal uluslararası terörizmin ülkemize de bir yansımaları olduğunu söyledi.

Terör örgütlerinin yapılarından bahseden ve bu örgütlerin yaptıkları faaliyetleri çok bilinçli bir şekilde icra ettiklerini vurgulayan Bal "Özellikle terör örgütleri bir faaliyete giriştikleri vakit, gerçekten inanılmaz derecede vahşi cinayetleri işlerlerken, çok bilinçli işliyorlar. Yani, burada terör örgütü veya terörist, nasıl oldu da 50 tane yaşlı çocuk vesaire de vardı, şöyle boğduk, böyle... Böyle duygular taşıyor. Tam tersine, bir işi yaptığın vakit, mükemmel, onun hedeflediği bütün sesleri çıkarması gerekir, toplumda ayrımlar, geri-

limler ve kutuplaşmalar olması gerekir. Başka türlü adam devşirmesi ve kendi tarafına doğru kanalizasyon etmesi mümkün değil. İlk önce bir ürperti olacaktır, bir korku olacaktır." dedi.

İnsanların terör örgütlerine sempati duydukları ya da korktukları için girdiklerini belirten İhsan Bal "Kimisi korkudan, dehşetten, kimisi belirli bir süre sonra kanıksayarak, değişik metotlarla giriyor. Fakat, terör örgütü bunu çok bilinçli yapıyor." dedi.

Terör olaylarının hepsinin bilinçli olduğunu, bu örgütlerde yer alan insanların da yanlış bilgilendirme ve gereksiz alınganlıklardan dolayı bu örgütlere girdiklerini belirten İhsan Bal "Dolayısıyla, bu olayların hepsi bilinçli. Bir tarafta gereksiz alınganlık, öbür tarafta yanlış bilgilendirme, bir tarafta da gereksiz bir heveslilik söz konusu olmuştur. Ama, işin gerçeğinde, en fazla kazançlı çıkanlar, radikal anlamda eli silaha varan ve vahşi cinayetleri işleyen insanlar olmuştur." dedi.

Radikal İslamî örgütlerin Orta-doğu ve İran merkezli olduğunu iddia eden Doç.Dr. İhsan Bal, özellikle 12, 13, 14 yaşlarındaki çocukların, hareketlilik dönemine kadar genel İslamî bilgilerle yetiştirildiğini, daha sonra içlerinden seçi-

lenlerin, daha formüle bir bilgilendirmeye tabi tutulduklarını belirterek "bu eğitim üç sene, dört sene devam ediyor. Çok inanılmaz, uzun bir süreç ve bu gençlerin en hareketli olduğu dönem 15 - 20, 22 yaş arasına tesadüf ettiriliyor. Büyük çoğunluğu itibarıyla biz - hem İslamî hareket olsun, hem Hizbullah olsun- bu örgütlerin 1980'lerden itibaren örgütlenmesini görebiliyoruz ve bunlar varlıklarını uzun yıllar gizli tutabiliyorlar. Bu grupların istisnai bir terör örgütlenmesi var. Normalde terör örgütlenmeleri açık deklarasyonlar yaparlar, sansasyonel eylemlere baştan başlarlar. Bunların örgütlenme bazında ise tersine, alttan alta bir gidiş, daha sonra yukarı çıkış söz konusu." dedi.

Bu tür terör örgütlerinde yetişen kişilerin başka birimdeki olaylardan haberi olmadan yetiştiğini de belirten Bal "Bu örgütlenme modeli içerisinde kompartmanlar şeklinde çalışılmakta. Hiçbir birim, öbür birimi, aynı seviyede değilse kesinlikle bilemez. Bir çok defa yakaladığımız militan, söylemek istese bile, size çok daha fazla bilgi veremiyor; çünkü, bilmiyor, sistem de böyle geliyor." dedi.

Terörlü mücadelenin önemli olduğunu ve bu bağlamda terör örgütünün yayılmasını önleyici tedbirleri alarak hedef küçültmenin gerekliliği üzerinde duran Bal "Terörle mücadelede en önemli espiri, hedef kitleyi küçültmektir. Dünyanın her tarafında uygulanmaya çalışılan budur; ama, bazıları başarır, bazıları başaramaz. Yani, hedef kitleyi mümkün olduğu kadar küçülteceksiniz ki, özellikle şiddet algılamasında, yaygın şiddet kullanımını ortadan kaldırebilesiniz. Taraftarları her gün artan şiddet mensuplarının arttığı bir ülkede terörü önlemek gerçekten güç, hatta imkânsız doğru gidebilir." dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı

Romanya'da Kolej Açtı

Eğitim alanında önemli hizmetler sunan Türkiye Diyanet Vakfı, özellikle yurtdışında yaşayan soydaş ve dindaşlarımızın dini alandaki ihtiyaçlarını karşılamak üzere yürüttüğü eğitim-öğretim hizmetlerine aralıksız devam ediyor.

Türkiye Diyanet Vakfı Romanya'daki soydaşlarımızın dil ve din öğretmeni ihtiyacını karşılamak üzere kuruluş çalışmaları tamamlanan, 3 yıllık yüksekokul statüsündeki "Mecidiye Kemal Atatürk Pedagoji Koleji"ni 2000-2001 öğretim yılında faaliyete geçiriyor.

Kolejde Anadil (Türkçe), Din, Pedagoji, Psikoloji Dersleri ile Azınlıklar Tarihi ve Gelenekleri dersi Türkçe verilecek. Türk Dili Edebiyatı ve Medeniyeti, Pedagoji ve Psikoloji dersleri ile ilahiyata yönelik din dersleri öğretim elemanı ihtiyacı da Türkiye'den karşılanacak.

Kolejde öğrenim görecektir olan soydaş öğrencilerin eğitim-öğretim, iye, sağık, giyim, kitap-kırtasiye, öğretim elemanlarının yol ve yurtdışı giderleri de Türkiye Diyanet Vakfı tarafından karşılanacak.

Ayrıca, Türkiye Diyanet Vakfı'nca 1995-1996 öğretim yılında Mecidiye'de açılan "Kemal Atatürk İlahiyat ve Pedagoji Lisesi"nde halen 312 soydaş öğrenci öğrenim görmekte olup, lisenin bakım ve onarımı ile burada okuyan soydaş öğrencilerin her türlü giderleri de Türkiye Diyanet Vakfı tarafından karşılanmaktadır.

Aydın, din ve vicdan hürriyetine

saygılı, çağımızın müsbet ilimleri ile mücehhez insanların yetiştirilmesi maksadıyla açılan eğitim kurumlarının faaliyetleri Türkiye Diyanet Vakfı, Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve YÖK ile işbirliği halinde yürütölmektedir.

Türkiye Diyanet Vakfı bu öğretim döneminde Azerbaycan, Türkmenistan, Kırgızistan, Kazakistan ve Bulgaristan'da açtığı birer ilahiyat faköltesi ile Bulgaristan, Azerbaycan, Romanya, Nahçıvan ve Türkmenistan'da açtığı İlahiyat ve Pedagoji liselerinde de eğitime devam edecek.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Eğitim ve Öğretim Hizmetleri

Ömer Sağlam

Türkiye Diyanet Vakfı Eğitim,
Kültür ve Sosyal Hizmetler Müdürü

Dünyanın hızlı bir değişim süreci içine girmiş bulunduğu ve bu değişime ayak uydurabilen milletlerin varlıklarını devam ettirebilecekleri malumdur. Değişime ayak uydurmak ise ancak iyi yetişmiş insanların sayısının çokluğuna bağlıdır. Bu itibarla istikballerini düşünen milletlerin, nesillerin eğitime büyük önem vermesi gerekmektedir. Çünkü iyi yetişmiş insan gücü, hem milletlerin en büyük zenginliği, hem de uluslararası rekabette en büyük güçtür. Düşüncelerin evrenselleştiği, milli devlet anlayışının yavaş yavaş terk edilerek dünya toplumu meydana getirme konusundaki çalışmaların hız kazandığı ve hümaniter bir düşüncenin hakim kılınmaya çalışıldığı bu dönemde nesillerin eğitimi ayrı bir önem arz etmektedir. Dünya toplumu içinde yer alabilmeyi ve söz sahibi olabilmeyi arzu ediyorsak, bunun yolunun eğitimden geçtiğini de bilmek zorundayız.

Bugün Almanya ve Japonya gibi gelişmiş ülkelerde ailelerin sahip oldukları ekonomik güçlerinin yaklaşık yüzde altmışını çocuklarının eğitime harcadıkları bilinmektedir. Bizde ise tam tersi bir durum gözlenmektedir. Bunun en güzel göstergesi, sene sonlarında üç beş kuruş gelir elde etmek maksadıyla işverenlere verdiğimiz fatura ve fiş

torbalarımızdır. Bu torbalara dikkat edilecek olursa görülecektir ki; fatura dökümlerinde en az seviyede yaptığımız harcamalarımız eğitim harcamalarımızdır. Onlar da büyük oranda çocuklarımızın zorunlu ders kitaplarına ve kırtasiyelerine yapılan harcamalardır. En yüksek harcamalarımız ise yiyecek ve giyecek harcamalarımızdır. Hele bir de beyaz eşya ve mobilya gibi ürünlere yaptığımız harcamalarla, akaryakıt için yaptığımız harcamalara ait faturaları ibraz edebilsen o zaman görülecektir ki; en yüksek harcamalarımız lüks tüketim yapılan harcamalarımızdır. Bu

en azından benim için böyledir. Çoğumuzun evinde ve işyerinde bulunan kitaplar ise ya bir aksesuardan ibarettir, ya da bir gösteriş vesilesidir. Günlük gazeteler tarafından promosyon olarak verilen ve kütüphaneye koymak zorunda kaldığımız ansiklopedilerle evindeki vitrininin boşluklarını cetvelle ölçtüktan sonra bu ölçüye göre ve kapaklarının rengine göre kitap alanları da hesaba katarsak varın eğitime ve kitaba verdiğimiz kıymeti siz düşünün. Bu zihniyetle AB'ne aday olsak bile üye olamayacağımızı ne zaman kabulleniriz bilemem. Bu bilince eriştiğimizde zaten kendiliğinden üye oluruz diye düşünüyorum.

Eğitimin toplum hayatında bu derece önemli olduğunun farkında olan, ülkemizin mutlu geleceğinin ve müreffeh Türkiye'nin ancak iyi yetişmiş ve iyi eğitilmiş insanlarla mümkün olacağına inanan

Vakfımız, eğitim konusunda sahip olduğu maddi imkanlar ölçüsünde hiçbir fedakarlıktan kaçınmamaktadır. Vakfımızın eğitim faaliyetleri, daha çok üniversite gençliği üzerinde yoğunlaşmakla birlikte, hemen her seviyedeki eğitim kurumlarına mali imkanlar ölçüsünde

destek sağlanmaktadır. Vakfımıza bu konuda ulaşan talepler, hassasiyetle ele alınmakta, eğitim kurumları ders araç ve gereçleri yönünden desteklenmektedir. Her seviyede eğitim gören öğrencilerimize Genel Merkez ve şubelerimiz olarak burslar verilmekte, ayrıca onların iâşe ve ibate ihtiyaçlarının karşılandığı öğrenci yurtları açılmaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı bugün çeşitli seviyelerde öğrenim gören 6500 civarındaki yerli ve yabancı öğrenciye burs vermekte olup, aylık burs ödemeleri ortalama 80 milyar TL. dir. 1975 yılından bu yana Vakfımızdan burs alan öğrenci sayısı ise tam 47.324 olup bu sayı, Türkiye'de bir çok il mer-

kezinin nüfusundan daha fazladır.

Vakıf Genel Merkezi olarak Kastamonu, Kayseri, Konya, Ankara, Afyon, Sakarya, İçel/Bozyazı ve Bursa da 2 adet olmak üzere 9 ayrı yerde yurt işletmeciliği yapılmaktadır. Bu yurtlardan Ankara, Kastamonu, Sakarya, Afyon ve Kayseri'de bulunan yurtlarımız Kız öğrencilere, diğerleri ise erkek öğrencilere hizmet vermektedir. Erkek öğrenci yurtlarından Bursa Osmangazi ve İçel/Bozyazı Erkek öğrenci yurtlarımızda ağırlıklı olarak yabancı uyruklu öğrencilere hizmet verilmektedir. Genel Merkeze bağlı ve toplam 2500 civarında yatak kapasitesi bulunan bu 9 ayrı Öğrenci Yurdu'nda şu anda 2000 civarında öğrenciye yurt hizmeti verilmektedir. Açılış tarihleri ve kapasiteleri itibarıyla Vakfımızca verilen yurt hizmetinden faydalanan öğrenci sayısının yaklaşık 16.000 olduğunu söyleyebiliriz. Hizmetin ön plana çıkarıldığı ve kâr gayesi güdülmeyen öğrenci yurtlarımız, bulundukları yerlerde hizmet itibarıyla en iyisi, ücret itibarıyla ise en ekonomik olan yurtlardır. Bu itibarla yurtlarımız, geniş ölçüde Vakıf Genel Merkezi'nce sübvansede edilmektedir. Büyük çoğunluğu Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler olmak üzere, yabancı uyruklu öğrencilere hizmet verilen Bursa/Osmangazi ve İçel/Bozyazı Öğrenci yurtlarının iâşe ve ibatesi için sadece son iki yılda harcanan para miktarı 200 milyar TL. civarında olup, devletimizin ve ülkemizin dış itibarı açısından önemli gördüğümüz bu konuda hiçbir fedakarlıktan kaçınılmamaktadır.

Vakıf Genel Merkezince işletilen bu yurtlara ilave olarak Türkiye'nin değişik bölgelerinde bulunan şubelerimiz tarafından da 23.000 civarında kapasitesi bulunan 240 ayrı

yurtta genelde Orta öğretimde okuyanlar olmak üzere çocuklarımızı yurt hizmeti verilmektedir. Bu yurtlarımız genelde taşrada ve ekonomik kalkınmışlık seviyesi düşük olan bölgelerde kurulu olduğundan büyük ölçüde şubelerimizce finanse edilmektedir.

Ayrıca, sermayesinin çoğunluğu Vakfımıza ait şirketlerden VETAŞ A.Ş. ve İzmir Bornova'da üniversitede okuyan kız öğrencilere yönelik yurt hizmeti verilmektedir. 2000-2001 öğretim yılından itibaren Isparta'da 240 yatak kapasite-

li bir Kız Öğrenci Yurdu açılması konusundaki çalışmalarımız halen devam etmekte olup, aynı ilde ayrıca bir Erkek Öğrenci Yurdu inşaatımız da bulunmaktadır.

Yurtlarımızda resmi tatiller ile cumartesi ve pazar günlerinde 3 öğün, diğer günlerde ise sabah ve akşam olmak üzere 2 öğün yemek verilmektedir. Öğrencilerimizin sosyal ve kültürel eğitimleri için yıllık programlarla konferanslar, sohbet toplantıları, panellerle, geziler ve sportif faaliyetler düzenlenmekte, ayrıca yurtlar arası müs-

bakalar gerçekleştirilmektedir. Öğretmen ücreti Vakfımızca ödenmek üzere yurtlarımızda yabancı dil kursları da açılmaktadır.

Vakıf Genel Merkezi'ne bağlı olarak faaliyet gösteren 9 adet öğrenci yurdundaki çeşitli görevlerde istihdam edilen personel sayısı şu an için 122'dir. Böylece öğrenci yurtlarımız, Türkiye'nin istihdam meselesinin çözümüne de önemli katkılarda bulunmaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı, eğitime yapmış olduğu ve yukarıda ayrıntılı olarak verilen katkılarının yanı sıra, kendisine ulaşan talepler doğrultusunda ve başta dini eğitim veren kurumlar olmak üzere eğitim kurumlarına da çeşitli yardımlar sağlamaktadır. Bu itibarla, Kur'an Kursları, İmam-Hatip Liseleri, İlahiyat Fakülteleri ve Şubelerimiz tarafından işletilen öğrenci yurtları, imkanlar ölçüsünde Vakfımız tarafından desteklenmektedir.

Vakfımızın yurt işletmeciliğinde ki temel yaklaşımı, yurtların otel gibi sadece barınma ihtiyacının giderilmesinde kullanılması değil, bu yurtların aynı zamanda hem bir aile ortamı, hem de bir manada eğitim yuvası şeklinde mütalaa edilmesidir. Bu sebeple çalışmalarımız genelde bu kriterler doğrultusunda teksif edilmektedir. Öğrencilerimiz, eşit haklara sahip oldukları bir aile ortamında güvenilir, sağlıklı ve modern bir hizmet verilmekte ve onlara ana-baba şefkati ile sahip çıkılmaktadır. Yurdun kapısından içeri adımını atan bir öğrenci, bundan sonra tamamen bizim emanetimize teslim edilmiş sayılır ve emanete ihanet etmemek se İslam'ın en önemli şiarıdır. Biz işte bu anlayışla yurt işletmeciliği yapmaktayız. Vakfımız Genel Merkezi'ne bağlı olarak işletilen yurtlarımızın tamamı kaloriferli olup, en soğuk günlerde bile ısınma proble-

YURTLARIMIZ

- Bol ışık alan konforlu yatak odaları,
- En son teknoloji ile üretilmiş malzeme ve eşyalar,
- Güvenlik ve emniyet içinde barınma,
- Problemsiz ısınma,
- Bütçelere uygun ekonomik fiyatlar,
- İtina ile seçilmiş tecrübeli idareci ve güler yüzlü personel,
- Hafta içi 2, hafta sonu ve resmi tatillerde 3 öğün olmak üzere Türk mutfağından seçilmiş ve Türk damak zevkine uygun yemekler,
- Temiz ve bakımlı bir ortam,
- 24 saat sıcak su imkânı,
- Ücretsiz yabancı dil kursları,
- Kültürel ve sosyal faaliyetler,
- Öğrencilerin demokratik ve özgür bir ortamda tartışmalarını sağlamak amacıyla tertip edilen panel, konferans ve forumlar,
- Fakültelele yakınlık,
- Her katta etüt odaları,
- Kampüs ve fakültelele yakınlık,
- Uzak fakültelele (duruma göre) servis imkanı,
- Okullarında birinci gelen öğrencilere çeşitli ödüller,
- Yurt ücretlerinde kardeş indirimleri,
- Zengin kütüphane ve konforlu çalışma odaları,
- Öğrencilerin isteğine göre donatılmış kantinler,
- Dünyanın dört bir yanından gelen öğrencilerle bilgi ve kültür alışverişinde bulunma imkanı (Çünkü bazı yurtlarımızda yabancı uyruklu öğrenciler de barınmaktadır),
- Hoşça vakit geçirilecek ortamlar.

ÖĞRENCİ YURTLARIMIZ

Ankara - Altındağ

Kız Öğrenci Yurdu
200 kişilik

Kastamonu

Kız Öğrenci Yurdu
250 kişilik

Kayseri

Kız Öğrenci Yurdu
300 kişilik

Afyon - Sarıkız

Kız Öğrenci Yurdu
190 kişilik

Sakarya - Güllük

Kız Öğrenci Yurdu
140 kişilik

Konya

Erkek Öğrenci Yurdu
500 kişilik

Bursa

Erkek Öğrenci Yurdu
300 kişilik

Isparta

Kız Öğrenci Yurdu
240 kişilik

Bursa - Osmangazi

Erkek Öğrenci Yurdu
100 kişilik

İçel - Bozyazı

Erkek Öğrenci Yurdu
400 kişilik

Baykan

İhtida

1995 senesinde tanıştığı Yasin Bilican ile evlenmeye karar veren Romen asıllı Cristina Bacy o tarihten itibaren İslam dinine yakın ilgi duymaya başladı ve yaptığı araştırma ve inceleme sonunda İslam dinine girmeye karar verdi.

Baykan İlçe Müftülüğü'ne müracaat ederek müslümanlığı kabul ettiğini beyan eden Cristina, Müftülükte düzenlenen ihtida merasimiyle Müslümanlığa girdi. Müftü M.Baki Bilgili Gülçin ismini alan Cristina'ya İslamı kabul eden kişinin Allah'a, Peygambere ve in-

sanlara karşı olan sorumluluğunu anlattı.

Tören sonunda Gülçin'e Diyanet yayınlarından Kur'an-ı Kerim ve Diyanet İslam İlmihali hediye eden Müftü Bilgili, kendisini tebrik ederek mutluluklar diledi.

Çubuk

Ankara'nın Çubuk İlçesi Yıldırım Beyazıt Mahallesi Muhtarı Zeki Avan yaz tatilinde dini eğitim gören çocukları ödüllendirdi.

Yedi yıldır yazın camilerde eğitim gören öğrencilere çeşitli ödüller veren muhtar Zeki Avan, muhtarlık bölgesinde bulunan Fatih Camii, Yeşil Camii, Hz.Ali Camii, Ömürdede Camii ve Samurkent camilerinde eğitim gören öğrencileri tek tek tebrik ederek, çeşitli hediyelerle ödüllendirdi.

Öğrencilere hitaben bir konuşma yapan Muhtar Zeki Avan, müsbet ilimler kadar din alanında yapılan ilminde önemine değinerek, öğrencilerin vatana, millete, bayrağa saygılı olmalarını istedi.

İlçe Müftüsü Y. İzzettin Kara da yaptığı konuşmada Muhtar Zeki Avan'ın yedi yıldır gerçekleştirdiği teşvik ödülünün anlamlı olduğunu ifade ederek kendisine teşekkür etti.

Gürpınar

Gürpınar şubemiz geçtiğimiz günlerde düzenlediği bir törenle müftülük hizmet - kültür sitesinin temelini attı.

Temel atma törenine DYP milletvekili Fetullah Gültepe, Hüseyin Çelik, Van Valisi Durmuş Koç, Gürpınar Kaymakamı H.İbrahim Ertekin, Belediye Başkanı Ziya Güngör, Van Müftü Vekili Mehmet Muslu, ilçe müftüleri, daire amirleri ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Törenin açış konuşmasını yapan Gürpınar Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Bilgiç, Gürpınar'da din konusunda hiçbir boşluğa meydan vermemek ve Diyanet teşkilatında kaliteli din görevlileri yetiştirmek için müftülük hizmet binasının önemli olduğunu belirtti. Bilgiç, toplumların yetişmesinde din görevlilerinin önemli bir yere sahip olduğunu belirterek, gelecek neslin çağın ihtiyaçlarına göre dini açıdan aydınlatılmasının düzenli ve tertipli çalışmasıyla mümkün olacağını vurguladı.

830 metre kare alana 3 katlı olarak inşa edilecek müftülük sitesinin birinci katında; kütüphane, okuma salonu, kitap reyonu, konferans salonu, ikinci katında; hizmet binası ve toplantı salonu, üçüncü katında ise iki adet lojman bulunuyor.

Hayırsever vatandaşların yardımlarıyla kısa sürede bitirilmesi planlanan müftülük hizmet sitesinin temelini, kurban kesildikten sonra ilk harcı Van Valisi Durmuş Koç, DYP milletvekilleri Fetullah Gültepe ile Hüseyin Çelik koydu.

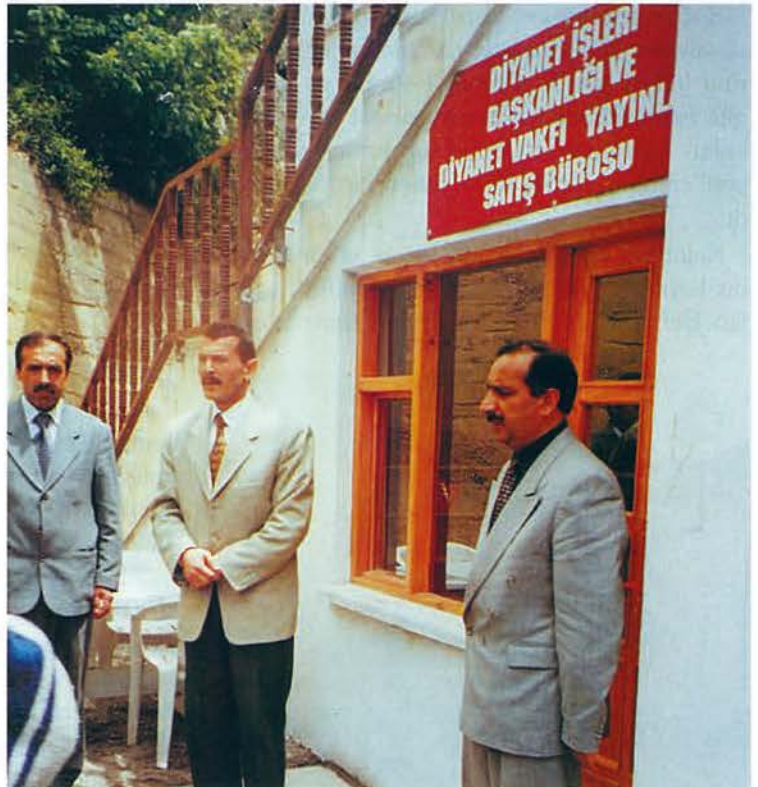
Gürpınar Müftülüğü tarafından davetlilere yapılan ikramdan sonra, müftülük sitesine yaptıkları yardımlarından dolayı iş adamları ile hayırsever vatandaşlara Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarından oluşan kitap seti hediye edildi.

Ilgaz

Ilgaz şubemiz Ilgazlılara ucuz ve kaliteli kitap sunmak amacıyla Diyanet Vakfı Yayın Satış bürosunu hizmete açtı.

Kitap satış bürosunun açılışında birer konuşma yapan Çankırı Müftüsü Mahmut Yeleser ile Ilgaz Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Bal, kitap okumanın önemi üzerinde durarak, her kötülüğün cehaletten kaynaklandığını, cehaleti yok etmenin tek yolunun da okumak olduğunu söylediler.

Açılışı yapılan kitap satış bürosunda Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarının satışları yapılacaktır.

Kiraz

Kiraz şubemiz "Toplumda Kadın Hakkındaki Yanlış Anlayışlar ve Kadının Olması Gereken Yeri" konulu bir konferans düzenledi.

İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Cemal Sofuoğlu'nun konuşmacı olarak katıldığı konferansa kadınların ağırlıklı olduğu yoğun bir vatandaş topluluğu katıldı.

Kadının toplumumuzdaki yerinin dile getirildiği konferansta, İslamın kadına verdiği hak ve görevlerin yeteri kadar bilinmemesi sebebiyle kadının daima horlandığını ve arka plana atıldığını anlatıldı.

Meriç

Meriç şubemiz, düzenlenen bir törenle ihtiyaca cevap veremeyen eski bir camiyi yıkarak, Meriçlilerin ihtiyaçlarına cevap verecek yeni caminin temelini dualarla attı.

Küçük şirin bir yer olan Edirne'nin Meriç ilçesi, yıllardır küçük ve eski camide ibadetlerini yerine getiriyorlardı. Cuma, Bayram ve Teravih gibi namazlarda toplanan cemaat için yetersiz kalan eski cami şubemiz tarafından yıkılarak yeni caminin temeli düzenlenen bir törenle atıldı.

Kalabalık bir topluluğun iştirak ettiği törende bir konuşma yapan Meriç eski Müftüsü ve halen Babaeski Müftüsü Hüseyin Bayar İslamda

camii ile cami yapımının önemi üzerinde durarak, camilerin birleştirici ve kaynaştırıcı rolünü anlattı.

Meriç Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Yeniçeri de yaptığı konuşmada, caminin müştemalatı hakkında bilgi vererek, yapılacak yardımlarla yeni caminin kısa bir süre içerisinde bitirilmesini ümit ettiklerini söyledi.

317 m2 inşaat alanı üzerine iki kat olarak planlanan ve 300 cemaat kapasiteli caminin müştemilatında şadırvan ve gasilhane de yer alacaktır.

Söz konusu caminin inşaatına yardım etmek isteyen vatandaşlarımız Türkiye Diyanet Vakfı Meriç Şubesi'nin T.C. Ziraat Bankası Meriç Şubesi 304400/170.1 nolu hesabına yardımlarını yapabilirler

Osmancık

Osmancık şubemiz "Osmancıkta Bir Müderris Akşemsettin" konulu bir panel düzenledi. Oturum başkanlığını Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. İzzet Er'in yaptığı panele konuşmacı olarak aynı fakültenin öğretim üyelerinden Prof.Dr. Hüseyin Algül, Prof.Dr. Mustafa Kara ve Prof.Dr. Osman Çetin katıldı.

Panel sonunda Osmancık Belediye Başkanı Avni Kılıç tarafından, Osmancık ilçesinin kültür hayatına katkılarından dolayı panelistler ile Osmancık Müftüsü ve Vakfımız Şube

Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Çimen'e teşekkür plaketi verildi.

Halkın büyük ilgi gösterdiği panele Osmancık Kaymakamı Nahsen Badeli, Çorum Müftüsü Yusuf Altaş, Çorum İlahiyat Fakültesi Dekan Yardımcısı Ahmet Sezikli ile öğretim üyeleri de katıldı.

Türkiye'de Çocuk Yayıncılığın Gelişimi ve Önemi

Çocuk Eğitiminin Önemi

Eğitimciler, çocuğun eğitiminin doğumdan önce başlaması gerektiği hususunda fikir birliği içindedirler. Çünkü ana babanın dünya görüşü ve hayat biçiminin çocuğun eğitiminde çok büyük etkisi vardır. Bunun yanında çocuğun, boş bir plâk gibi ne verirken onu alan ve her türlü etkiye açık yapısı, eğitim plânlaşmasının doğumdan önceye dayanmasını zorunlu kılmaktadır. Çocuğun sağlıklı, kişilik sahibi ve topluma faydalı bir insan olarak yetiştirilebilmesi için herşeyden önce eğitimin ciddiye alınması gerekmektedir.

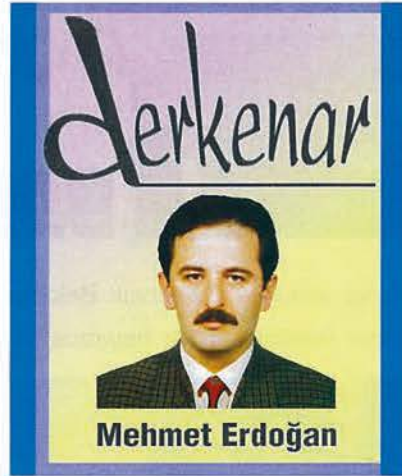
Çocukta, bebeklik döneminden başlayarak ahlâkî yapının oluşmasını sağlayabilmek için davranış eğitimi özen gösterilir. Eğer küçük yaşlarda yanlış davranışların önüne geçilemezse ileriki aşamalarda bunların giderilmesi imkânsız hâle gelir.

Çocuğun yetiştirilmesinde önce beslenmesine özen gösterilir. İslâm'ın görüşünde, çocuğun alacağı gıdanın onun karakterine iyi ya da kötü yönde tesir edeceğine inanılır. Bu sebeple helâl gıda ile beslenecek çocuk sağlam karakterli ve ahlâk sahibi olur.

Klasik ahlâk kitaplarında, çocuğun çevresiyle sağlıklı iletişim kurabilmesini hazırlayıcı önlemlere yer verilir. Böylece değer yargısı kazanması, kişiliğini geliştirmesi; ailesine, çevresine ve topluma karşı sorumluluk duygusu taşıması sağlanır.

İslâm eğitimcileri, çocuğun eğitim ve öğretiminde iki hususun üzerinde önemle dururlar. Bunlardan birincisi utanma duygusudur. Utanma duygusu, akıl ve vicdanın, dolayısıyla ahlâkî yapının temelidir. Çocuğun beden ve psikolojik yapısının oluşumunu doğrudan etkiler. Güzel-çirkin, doğru-yanlış, faydalı-zararlı gibi temel değer yargıları utanma duygusunun gelişimine bağlıdır. Ahlâkın temelindeki duygu da budur.

İkinci husus kişisel yeteneklerin tespit edilip geliştirilmesidir. Çocuğa kişisel

yeteneklerine uygun bilgi ve davranış kazandırılmalıdır. Çünkü çocuğun kişilik sahibi ve topluma faydalı olabilmesi kişisel yeteneklerinin gelişimine bağlıdır.

Çocuğa din eğitimi, söylenenleri anlamaya ve kendi düşüncelerini az çok ifade etmeye başladığı çağlardan itibaren verilir. Allah inancı, Allah sevgisi ve korkusu çocuğun muhakeme yeteneği kazanmasıyla birlikte kavrayabileceği bir olgudur. Tabi din duygusu, çocuğun duygu dünyasını zorlamayacak bir üslûpla verilmelidir. Çocuğun aklına ve vicdanına hitap etmeye çalışılırken duygu dünyası hiçbir zaman göz ardı edilmez. Amaç, dinin çocuğun duygu dünyasında bir değer taşımasıdır. Dinin hayata geçirilmesi, duygu dünyasındaki yerinin sağlamlığıyla doğru orantılıdır. Unutulmamalıdır ki çocuğun sevgiye, iyi örneğe ve doğru bilgiye ihtiyacı vardır. Korkutucu ve emredici telkinler çocuklar için iticidir.

Çocuk Yayıncılığı

Okuma yazma sorunlarını aşmış gelişmiş ülkelerde kitap yayıncılığının önemli bir kısmını çocuk yayınları oluşturmaktadır. Hatta çocuk yayıncılığı, bir ülkenin yayıncılık alanındaki gelişmişliğinin en temel göstergelerinden

biridir. Ayrıca bir ülkenin kültür ve medeniyet seviyesini, o ülkenin çocuk yayınlarının niteliğine bakarak tespit etmek de mümkündür. Geçmiş, geleneksel değerlere bağlılık, geleceğe bakış nasıl yorumlanıyor? Bütün bunların ipuçlarını çocuk yayınlarında bulabiliriz.

Geleneksel edebiyatımızda çocuklara yönelik bir edebî türden söz etmek oldukça zordur. Yüzyıllar boyunca çocuklar, masal, tekerleme, bilmece vb. ile yetiştirilmişlerse de, bu daha çok "sözlü" bir olaydır. Üstelik salt çocuklara özgü de değildir. Anlatıma dayanan halk edebiyatı türleri çocuk-yaşlı, kadın-erkek bütün bir halk kesimini muhatap alır. Bu edebiyatın, estetik unsurlardan çok didaktik özellikleri ağır basmaktadır. Amaç halkı eğitmek ve yönlendirmektir.

Çocuklara yönelik ilk yayınlar Tanzimat döneminde, batıya açılışla birlikte görülür. Bu dönemde, dünya çocuk klasikleri Türkçe'ye kazandırılır. Hikâye-i Robinson, Gulliver'in Seyahatnamesi, Gizli Ada, 80 Günde Devriâlem, Merkez-i Arza Seyahat, Beş Haftada Balonla Seyahat gibi çeviri yayınlar, Türk edebiyatında çocuklara yönelik ilk hikâyelerdir. Bu arada La Fontaine'in hayvan masallarının manzum çevirilerinden de söz etmek gerekir. Bütün bunlar, edebiyatımızda çocuk yayıncılığının bir anlamda geleneğini oluştururlar. Yine Tanzimat döneminde ilk çocuk gazete ve dergilerine rastlanır.

Meşrutiyet döneminde didaktik manzume ve manzum hikâyeler yayımlanır. Bu dönemde çocuklara yönelik şiirler dikkat çeker. Hece ölçüsüyle yazılan bu şiirler kuru olmasına rağmen toplumsal sorunları, temel insanlık değerlerini konu almaları bakımından bir özellik taşırlar. İbrahim Alâeddin, Ali Ulvi, Ziya Gökalp, Ali Ekrem, Mehmet Emin, Aka Gündüz, Yusuf Ziya, Halit Fahri gibi yazarların

çocuk şiirlerine yöneldikleri görülür. Bu dönemde de çocuk gazete ve dergileri yayımlanmaya devam eder.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Millî Edebiyat akımı çerçevesinde Anadolu'yu ve Anadolu köylüsünü konu edinen ölümlü uyaklı manzumeler okullarda çocuklara ezberletilir. Manzumecilikte böyle bir gelişme olurken hikâye ve roman alanlarında henüz bir hareketten söz edilemez. Çocuklar Abdullah Ziya Kozanoğlu'nun tarihî romanları ile Resat Nuri, Yakup Kadri, Halide Edip, Mahmut Yesari, Aka Gündüz gibi yazarları okumak durumundadırlar. Veya Peyami Safa'nın Server Bedi imzasıyla kaleme aldığı Cingöz Recai macera serisiyle yetineceklerdir. Peyami Safa, Cingöz Recai tipini Arsen Lupin'den esinlenerek geliştirmesine rağmen onu yerleştirmeyi başarmıştır. Bu yüzden de Cingöz Recai maceralarının çağına göre iyi bir okuru vardır.

1936'da Millî Eğitim Bakanlığı Tâlim ve Terbiye Kurulu'na bağlı olarak kurulan bir büro, birçok çocuk kitabını çevirip yayımlar. 1936-48 yıllarında Çocuk Esirgeme Kurumu Çocuk Dergisi, ardından Çocuk ve Yuva dergisi çıkar. Bundan sonra özel yayınevleri de çocuk kitaplarına yönelmeye başlarlar.

1940'lardan sonra çocuklar için masal derlemelerine yönelinir. Naki Tezel ve Eflatun Cem Güney'in bu alandaki çalışmaları daha sonraki dönemlere de ışık tutar. Hatta günümüz yazarları, masallara çağdaş muhteva kazandırarak bazı gerçekçi motiflerle bunları yeniden üretmeye çalışırlar. 1940-50'lerin başlıca çocuk dergileri Yavrutürk, Çocuk Haftası ve Doğan Kardeş'tir.

1960'lardan sonra çocuk yayıncılığı hızlı bir şekilde gelişir. Bir taraftan çeviri, bir taraftan teliflerle bu alan çeşitlenir. Ama bütün gelişmelere rağmen sürekli iki çizgi üretilir. Biri Kemalettin Tuğcu'nun temsil ettiği dramatik çizgidir. Taşradan kalkıp büyük şehre gelen ailelerin çocukları ile şehirlerin varoşlarında tutunmaya çalışan ailelerin çocuklarının dramatik yapısı. Üvey anne elinde büyüyen çocukların problemleri, ailesine bakmaya çalışan çoc-

cukların acıklı hikâyeleri; iyilik, dürüstlük, çalışkanlık gibi ahlâkî erdemlerin işlendiği hikâyeler bütün abartılı taraflarına rağmen Türkiye gerçekliğinin bir parçasını yansıtır. Bu dönemde Yeşilçam filmlerinin de aynı temayı işlediği görülür.

Diğer bir çizgi Eflatun Cem Güney'in masal çizgisidir. Burada masaların soyut dünyası ile çocukların psikolojisi kaynaştırılarak toplumsal eleştiriyi içeren yeni masallar, hikâyeler kaleme alınır. Bu tarz ile batıdaki çağdaş örneklerden de yararlanılarak çocuk edebiyatına önemli bir ivme kazandırılır.

Artık 1970'lerin ikinci yarısından sonra çocuk edebiyatı yarışmaları düzenlenmektedir. Çocuk edebiyatının sorunları tartışmaya açılır. Büyük gazeteler çocuk dergileri çıkarmaya başlar: Milliyet Çocuk, Tercüman Çocuk gibi. Yine bu dönemde Millî Eğitim Bakanlığı'nın çıkardığı İleri Yavrutürk dergisi büyük bir okuyucu kitlesine ulaşır.

Bu yılların en verimli kalemleri Rifat Ilgaz gibi öğretmen kökenli yazarlardır. Yazdıklarının sinemaya uyarlanmasıyla çocuk yayıncılığı yeni bir boyut (görsel boyut) kazanacaktır.

1980'lerin ikinci yarısından sonra medya alanındaki hızlı gelişmeler, özel televizyon kanallarının devreye girmesi çocuk yayıncılığının muhteva ve şeklini önemli ölçüde etkiler. Artık çocuklar, kitaptan çok televizyona yönelirler. Yayıncılar bu gelişmeden olumsuz etkilenmekle birlikte çocuklara hitap etmenin yollarını aramaya devam ederler.

Dinî Muhtevah Çocuk Yayınları

İlk örnekleri batıdan çevirilere dayanan ve çoğunlukla macera/serüven ağırlıklı çocuk hikâyeleri zaman içinde yerli konulara ağırlık vererek gelişimini sürdürür. Tarihî konular, toplumsal olaylar ve masal motifleriyle beslenen Türk çocuk hikâyeciliği televizyon gerçeğiyle karşılaşınca kaderini sil baştan yaşamak durumuyla karşı karşıya kalır. Yeniden modern dünyayı taklit etme sürecine girer.

Modern dünyada çocuk yayıncılığı dev bir sektör gibi çalışmaktadır. Bu

alandaki teknik ve pedagojik imkânlar sonuna kadar kullanılır. Çocuğa hitap eden bir yayın heyetler hâlinde hazırlanır. Eğitimci, psikolog, din adamı, dil bilimci, estetikçi, reklâmcı birlikte çalışarak ürün ortaya koyarlar. Çocuğun ilgisini çekmek öyle kolay değildir artık. Kuru ve didaktik metinler, gayesiz maceralar çocuk için yeterli görülmez. Çocuk yayınlarının amacı salt eğlen-dirmek değildir. Asıl gaye çocuğa davranış kazandırmak, onu kişilik sahibi kılmak, yeteneklerini geliştirmek ve istikbale hazırlamaktır. Bu yüzden çocuk işi ekip ve ihtisas işi olarak telâkki edilmektedir.

Türkiye'de çocuk yayıncılığının gelişim sürecinde dinî muhtevaya çağdaş dünya örneğinde olduğu gibi ciddiyetle yaklaşıldığını söylemek pek mümkün değildir. Dinî muhtevadan adeta kaçılmıştır. Ahlâkî değerler yüzeysel bir bakışla ele alınmış, aile olgusuna gerekli hassasiyet gösterilmemiştir. Yahut bunları yapma iddiasında olanlar, çocuk psikolojisini ve dilini yakalayamamış, kuru ve didaktik kalmışlardır.

Dinî, millî, ahlâkî ve moral değerlerin çocuk eğitimindeki rolü inkâr edilemez bir gerçektir. Çocuğun çevresiyle sağlıklı ilişkiler kurabilmesi, kişiliğini geliştirmesi, ailesine ve topluma karşı sorumluluk duygusu taşıması ancak bu değerler sayesinde mümkündür. Öyleyse bunların çocuğa kazandırılması, eğitim alanının olduğu gibi çocuk edebiyatının da en önemli meselelerinden biridir.

Günümüzde çocuk yayınları üzerinde az da olsa akademik çalışmalar yapılmaktadır. Bunun yanında sadece çocuklara hitap eden, onlara yönelik faaliyet gösteren vakıfların bulunması da umut vericidir. Ama esas olan yayıncılıktır. Çünkü kalıcı olan kitaptır ve ancak kitapla büyüyen çocuk sağlıklı büyür. Ürünleri arasında çocuklara yer ayırmayan bir yayıncı belki gününü kurtarabilir ama geleceğine asla umutla bakamaz. Geleceğe umutla bakmak elimizdedir. Çünkü gelecek çocuklarımızdır.

Ragıp Akyavaş ve “ÂSİTÂNE” Yazıları

Ragıp Akyavaş 1890 senesinde dünyaya gelmiş, 1969 senesinde Cenâb-ı Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur. O bir devrin son temsilcilerindendi. Yedi ceddinden İstanbullu ve hakikî bir İstanbul sevdâlısı idi. Suriye'de Osmanlı ordusunun Havran Kumandanı, daha sonra İstanbul Merkez Kumandanı olan merhum Mehmed Emin Paşa'nın oğludur. İlk tahsilini Şam'da Saint-Vincent-de-Paul Fransız mektebinde yapmış, bilâhare İstanbul'da Soğukçeşme askerî rüşdiyesine devam etmiş, pederinin asker olması dolayısıyla tekrar Şam'a dönüp Şam askerî idadisine girmiştir. Daha sonra İstanbul'a gelerek Pangaltı Harbiyesinden mezun olmuş ve 1912 senesinde mülâzım rütbesiyle ordu saflarına katılmıştır. Ragıp Akyavaş Balkan, Çanakkale, Süveyş Kanalı ve Romanya cephelelerinde beş defa vurularak, kan dökerek düşmanla göğüs göğüse çarpışmıştır.

Osmanlı Devletinin son beş Sadrâzamı Müşir İzzet Paşa, Tefvik Paşa, Ferid Paşa, Salih Paşa, Ali Rıza Paşaların yâver olarak maiyetlerinde bulunan Ragıp Akyavaş Sadârette vazife gördüğü sırada Ebû'l-ulâ Mardin ve Muslihiddin Âdil gibi birçok hocadan feyz ala-

rak İstanbul Hukuk Fakültesini bitirmiş ve hâkimlik mesleğinde yirmi sene Türk adliyesine hizmet etmiştir.

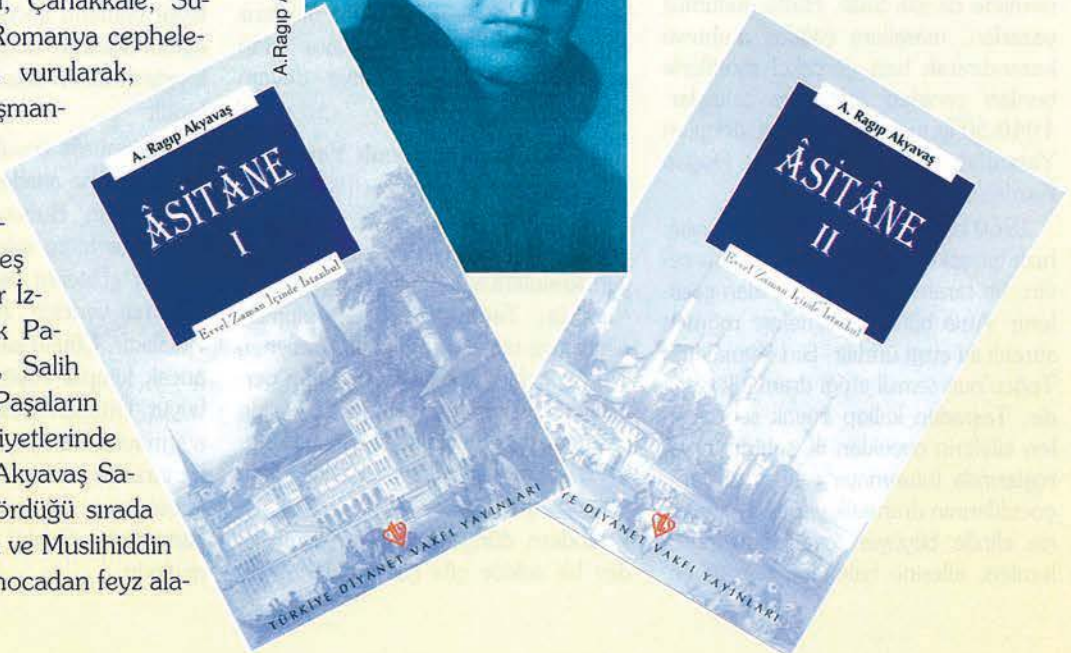
Çok sevdiği Kara Harp Okulunda ceza hukuku ve harp tarihi hocası olan, Medenî Hukuk ve Ceza Hukuku Notları Harp Okulu yayınları arasında yer alan Ragıp Akyavaş dinî bilgisini yetiştirdiği devrin en büyük kültür merkezlerinden biri olan Beyrut'da ilerleterek Hadis-i Şerifler üzerindeki feyzini İslâm âleminin büyük dâhîlerinden Şeyh Bedreddin Efendi'den almıştır. Za-

manın Huzur-ı Hümâyûn hocalarından Erzurumlu Abdullah ve Arapkirli Avni Efendilerden de ders alan ve bilhassa İslâm ve Osmanlı tarihi üzerinde uzun yıllar incelemelerde bulunan, hayatının sonuna kadar kitaplarından vazgeçmeyen Ragıp Akyavaş'ın vefatından az sonra neşredilen Hazreti Muhammed'in Hayatı, Kur'an Tarihi ve Dinî-Ahlâkî Musahabeler adlı bir eseri vardır.

Uzun bir gazetecilik hayatı olan merhumun başta Halkçı, Zafer, Adalet ve Son Havadis gazeteleri olmak üzere muhtelif gazete ve dergilerde yayımlanan, büyük bir okuyucu kitlesine hitabetmiş olan binlerce makalesi ve radyo konuşmaları vardır.

Vakfımız, Ragıp Akyavaş'ın makaleleri ile radyo konuşmalarını bir külliyat hâlinde neşretmeyi plânlamıştır. Kızı Prof. Dr. Beynun Akyavaş'ın konularına göre tasnif ederek hazırladığı bu külliyatın ilk eseri olan İstanbul yazıları, **ÂsîTâne** (Evvel Zaman İçinde İstanbul) adıyla iki cilt hâlinde basılmış ve kitapbevlerinde satışa arz edilmiştir.

A. Ragıp Akyavaş (1890 - 1969)

Hizmete Atılan Dev İmza

Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi; Türkiye ve Azerbaycan' da Modern Matbaa Tesisleriyle ve ülke genelindeki 14 Yayınevi ile dev bir kuruluştur.

Diyanet Vakfı Yayınlarının Basım, Dağıtım ve Pazarlama işlemleri tamamen bu kuruluştaki gerçekleştirilmekte, Sesli ve Görüntülü Yayınların ise Projeleri hazırlanmaktadır.

Ayrıca düzenlediği Fuarçılık Hizmetleri ile Dinî Yayıncılığın öncüsü ve Organizatörü durumundadır.

Sevginin Büyüttüğü Hizmet Kervanı...

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YAYIN MATBAACILIK VE TİCARET İŞLETMESİ

Bayındır Sk. No: 55 06640 Kızılay/Ankara Tel: (312) 418 59 49 - 425 27 75 Fax: 417 00 09

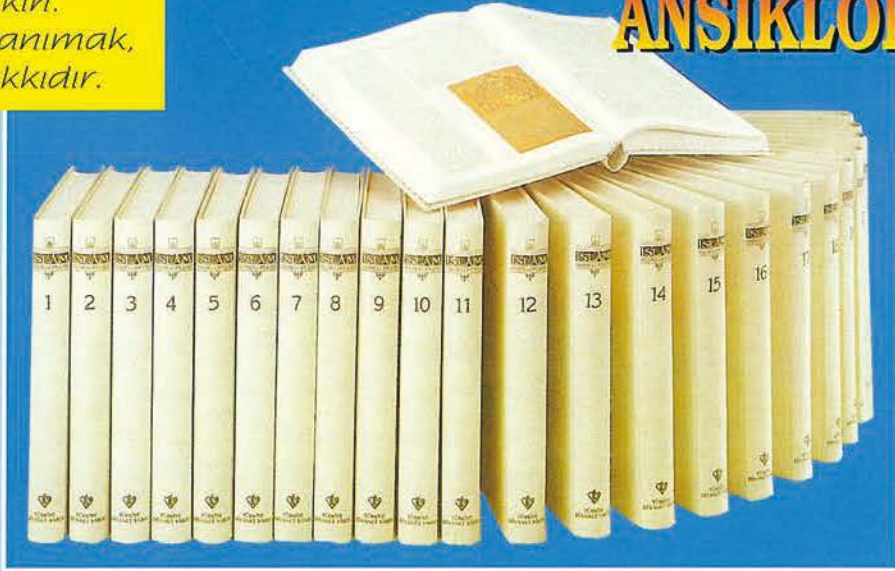

Her yaştan, her uğraştan insanımızın temel ansiklopedisi

Türkiye Diyanet Vakfı

İSLÂM ANSİKLOPEDİSİ

*Kültürünüzü tanıyın,
ona sahip çıkın.
Kültürünü tanımak,
herkesin hakkıdır.*

417 12 45

Kendi kültürünün ansiklopedisine sahip olmayan toplumlar, kültür ve medeniyetlerini başka toplumların ansiklopedilerini tercüme ederek öğrenmeye çalışırlar.

Bu da, tercüme ansiklopedilerin ticarî savaş ortamını hazırlar. Bu gerçekten hareketle, ticarî amaçlı ansiklopedi savaşının dışında kalan Türkiye Diyanet Vakfı, kendi kültür ve medeniyetimizin ansiklopedisini hazırladı...

Artık kendi kültürümüzü tanımamız için, bize yol gösterecek tercüme değil, te'lif bir ansiklopedi var: TDV İslâm Ansiklopedisi.

1000'i aşkın yerli ve yabancı yazarın hazırladığı Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, tüm yönleri ile İslâm Türk kültür ve medeniyetlerini anlatan, tek te'lif ansiklopedidir. Her yaştan, her uğraştan insanımızın temel ansiklopedisi Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. Pırl pırl baskı, mükemmel cilt ve geniş muhteva, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi'ne siz de sahip olun.

İslâmî ilimler ve konularla ilgili A'dan Z'ye öğrenmek istediğiniz tüm terimler...

İslâm-Türk medeniyetinin yetiştirdiği önemli şahsiyetler...

İslâm dünyasında ve kültür hayatımızda değer kazanmış eserler...

TUNUS'TAN Endonezya'ya kadar tüm İslâm ülkeleri...

AMERİKA'DAN Rusya'ya, AVUSTRALYA'DAN Belçika'ya dünyadaki İslâmî faaliyetler...

madde madde bu ansiklopedide işlenmektedir.

TDV İslâm Ansiklopedisi, 75 gr. I. HAMUR kâğıda 4 renkli olarak basılmakta, konular fotoğraf, harita ve çizimlerle zenginleştirilerek, günümüz Türkçesi ile yılda 2 cilt olarak sunulmaktadır.

bize **vedünyay** kaynak

DİVANTAŞ

DİYANET VAKFI NEŞRİYAT PAZARLAMA ve TİCARET A.Ş.

Genel Müdürlük : (212) 653 92 45 • İstanbul Avrupa Yakası : (212) 518 46 04 • İstanbul Anadolu Yakası : (216) 349 96 97 • Ankara : (312) 433 52 42 • Adana : (322) 351 61 25 • Antalya : (242) 247 73 50 • Bursa : (224) 223 22 76 • Elazığ : (424) 233 47 72 • Erzurum : (442) 212 15 83 • İzmir : (232) 482 18 36 • Kayseri : (352) 232 85 33 • Konya : (332) 350 97 66 • Samsun : (362) 435 77 35 • Trabzon : (462) 326 43 21

NASIL SAHİP OLACAKSINIZ?

İster peşin, ister taksitle; uygun fiat, cazip ödeme şartları ile bu kıymetli esere sahip olabilirsiniz. Ayrıntılı bilgi için, yurt sathındaki il ve ilçe müftülüklerimize ve Bölge müdürlüklerimize, müracaat edebilirsiniz.